Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 7. APRILA 1960
Leto XII. — Štev. 14 Cena din 10.—

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Letne konference osnovnih organizacij ZKS:

OCENA AKTIVNOSTI KOMUNISTOV IN BODOČE NALOGE

Poudarjajoč splošni napredek in pravilnost našega družbenega razvoja, razpravljajo komunisti na letošnjih letnih konferencah osnovnih organizacij predvsem o najbolj aktualnih vprašanjih proizvodnje v podjetjih, uveljavljanju socialističnih odnosov na vasi, aktivizaciji žena ter o sprejemanju novih članov v Zvezo komunistov, V radgonski občini so letne konference že zaključili, v ostalih občinah pa jih bodo končali v glavnem še ta teden

V SOBOŠKI občini so potekale priprave na letne konference že ves januar in do 15. marca. V mnogih organizacijah so na letnih konferencah razpravljali predvsem o ideološki vzgoji članov, v vaških organizacijah pa še prav posebej o družbeni aktivnosti članov Zveze komunistov. V vseh vaških organizacijah so na letnih konferencah zlasti razpravljali o pogodbenem sodelovanju s kmetijsko zadrugo ter zakonu o racionalnem izkoriščanju zemljišč. O tem so razpravljali na letnih konferencah tudi v ljutomerski in beltinski občini.

Na letni konferenci v Prosenjakovcih so komunisti ocenjevali tudi aktivnost žena, ki je zadnje čase močno narasla, predvsem zaradi tega, ker je osnovna organizacija posvečala temu vprašanju še prav posebno pozornost. Lani so v vseh osnovnih organizacijah v soboški občini sprejeli v Zvezo komunistov čez 200 novih članov, ponekod pa so sprejemali nove člane tudi na letnih konferencah. Tako so jih sprejeli v Prosenjakovcih 6, v Tovarni mlečnega prahu v Murski Soboti 3, na gimnaziji 20 itd. Na mnogih konferencah so kritično ocenili nepravilnosti v družbenem življenju in kritizirali napake posameznih članov.

V RADGONSKI občini so naredili komunisti po osnovnih organizacijah že pred letnimi konferencami podrobne analize dosedanjega dela. Skoraj povsod so bile letne konference — podobno kot v beltinski občini — odprte. Povabljeni nečlani so skupno s komunisti živahno razpravljali o najbolj aktualnih vprašanjih. Najbolj uspešne so bile konference v Radgoni teren I, II in IV, v vaških organizacijah pa v Radencih, Apačah, Lutvercih in pri Vidmu. V teh organizacijah so v preteklem letu sprejeli v Zvezo komunistov več mladih ljudi.

V LJUTOMERSKI občini bodo zaključili letne konference v teh dneh. V mestu Ljutomeru so na konferencah govorili največ o stanovanjski skupnosti ter o občinskem družbenem planu. V podjetjih so na letnih konferencah analizirali nagrajevanje po učinku. Na Agrotehniki so omenjali kot najbolj aktualno pridobivanje kvalifikacij priučenih delavcev ter uvajanje norm v remontni oddelek. Med drugim so sklenili, da se morajo člani ZK udeleževati vseh sej delavskega sveta in upravnega odbora sindikata. Rudarji-komunisti v Presiki so med drugim ugotavljali, da ima osnovna organizacija premalo članov. Razprava pa je pokazala, da so komunisti presiškega rudnika lani zadovoljivo izvajali vse naloge.

Na konferencah vaških organizacij ZK so letos precej razpravljali o izvajanju zdravstvenega zavarovanja kmečkega prebivalstva ter o nalogah komunistov pri socialistični preobrazbi vasi.

Letošnje letne konference so bile po prvih ugotovitvah v primerjavi s prejšnjimi, v analizah kot v razpravah, mnogo bolj konkretne in so bolj živo posegle v vsakodnevno dogajanje v podjetjih, komuni ali na vasi. Na to kažejo med drugim tudi obširni programi za nadaljnje delo, ki so jih komunisti sprejeli na letnih konferencah.

PRED VOLITVAMI DELAVSKIH SVETOV

Kakor je ugotavljala komisija za družbeno upravljanje pri Okrajnem sindikalnem svetu, sodeluje v Pomurju v organih samoupravljanja v podjetjih okrog 1100 delavcev, kar je približno petina vseh zaposlenih.

Izkušnje dvoletnega dela sedanjih delavskih svetov so izredno bogate, zato bo potrebno pred volitvami, ki jih bomo izvedli pri nas do konca maja, vse te izkušnje oceniti in tako dati novoizvoljenim delavskim svetom praktično napotilo za delo.

Nič manj važne kot obračun dvoletnega mandata niso priprave na volitve delavskih svetov. Na kaj je treba ob koncu mandata še prav posebej opozoriti? Predvsem na to, da organi samoupravljanja niso v mnogih podjetjih predstavljali »šole samoupravljanja«, ki bi zajela čim večje število proizvajalcev. Kar po vrsti bi lahko naštevali podjetja, kjer so v petih letih volili v delavske svete in upravne odbore tako, da so bili isti ljudje naprej v delavskem svetu, potem v upravnem odboru in spet v delavskem svetu. Kot pomanjkljivost so to ocenili tudi predsedniki delavskih svetov na razgovorih, ki jih je organiziralo naše uredništvo.

To vprašanje je toliko bolj aktualno, ker je zaposlenih v naših podjetjih veliko število ljudi, ki nimajo tradicije proletariata. To pa slabo vpliva na vsakem koraku tudi na proizvodnjo in na utrjevanje pravilnih odnosov v proizvodnji. Razumljivo, da si predvsem upravno vodstvo v podjetju želi v delavski svet razgledane oziroma take ljudi, ki imajo v pogledu samoupravljanja določene izkušnje. Od tod tudi izvirajo »rošade« delavski svet — upravni odbor.

Nedavna analiza komisije za delavsko samoupravljanje pri okrajnem sindikalnem svetu je poudarila predvsem to pomanjkljivost.

Ob letošnjih volitvah v delavske svete bo potrebno še s prav posebno pozornostjo računati na mladino. Klubi mladih proizvajalcev, v kolikor so pokazali v lanskem letu splošno aktivnost, kažejo na precejšnje prizadevanje in realno gledajo na vse probleme gospodarjenja. To so ugotovili tudi na nedavnih sestankih komisije za delavsko mladino Centralnega sveta Zveze sin-

(Nadaljevanje na 2. strani)

POSVETOVANJE GRADBENIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV V MURSKI SOBOTI

KAKO DOBITI POL MILIJARDE ZA KANALIZACIJO IN VODOVODE?

Preteklo soboto je bilo v dvorani hotela »Zvezda« v Murski Soboti posvetovanje članov Društva gradbenih inženirjev in tehnikov LRS. O perspektivnem razvoju Pomurja glede na gradbeništvo je poročal načelnik tajništva za gospodarstvo pri OLO PETER VUJEC, o urejanju kanalizacije in vodovoda v Murski Soboti VIKTOR CER, direktor gradbenega podjetja »Sograd« in o melioracijah v Pomurju ŠTEFAN SRAKA, direktor Vodne skupnosti za Pomurje.

Glede na predvidene investicije v vseh panogah gospodarstva bodo gradbena podjetja v Pomurju morala izpopolniti sistem dela. Trenutno je v okraju 10 gradbenih podjetij: 4 industrijska in 6 obrtnih. V lanskem letu so vsa gradbena podjetja opravila gradbenih del v vrednosti 750 milijonov dinarjev, od tega 6 obrtnih podjetij le za 95 milijonov dinarjev vrednosti, kar kaže, da manjša obrtna gradbena podjetja ne doprinašajo velikega deleža pri gradbenih delih. Skupna vrednost osnovnih sredstev gradbenih podjetij je 70 milijonov dinarjev, letos pa naj bi kupili še za 55 milijonov dinarjev nove opreme, večinoma za soboško gradbeno podjetje Sograd.

V poročilih in v razpravi o gradnji vodovoda in urejanju kanalizacije v Murski Soboti je bilo med drugim rečeno, da bo stala kanalizacija okrog 295 milijonov, vodovod pa 135 milijonov dinarjev. Za prvo etapo bi potrebovali le nekaj čez 100 milijonov dinarjev. Tako bi bil del kanalizacije in vodovoda urejen že v naslednjih treh letih. Ker občinski ljudski odbor ne bo mogel zbrati tolikšnih sredstev, prevladuje mnenje, naj bi pri gradnji pomagale mladinske delovne brigade.

Na posvetovanju so govorili tudi o zadnjih večjih melioracijskih delih v Pomurju, o melioracijah v Ščavniški dolini, za kar je investicijski program že odobren, ni pa še sredstev.

Na posvetovanju so med drugim ustanovili tudi Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov za Pomurje, ki bo imelo v prihodnjih letih precejšnje naloge.

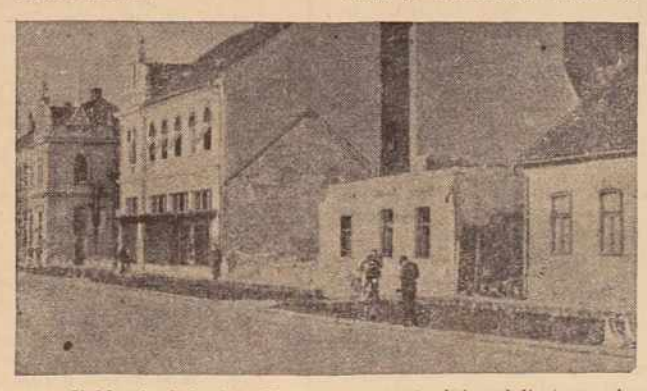

V Murski Soboti na Trgu zmage so te dni podrli staro pritlično hišo, kjer bodo v kratkem začeli graditi veliko poslopje. Investitor nove zgradbe je Državni zavarovalni zavod.

BERITE NAŠO REPORTAŽO NA 2. STRANI

Začetek akcije

Državni sekretariat za notranje zadeve je začel s 3. aprilom po vsej Sloveniji s prvo organizirano in vsestransko pripravljeno akcijo urejanja kolesarskega prometa. Osrednji namen te akcije je izboljšanje reda v prometu in zmanjšanje števila prometnih nesreč, v katerih so udeleženi kolesarji.

Ta akcija, pod naslovom »NA CESTI NISI SAM«, je potrebna zlasti zaradi nenehnega porasta motornih in ostalih vozil ter cestnega prometa. Po statističnih podatkih je bilo v Sloveniji ob koncu lanskega leta okoli 45 tisoč motornih vozil, približno pol milijona koles, preko 14 tisoč mopedov ter okrog 50 tisoč vprežnih vozil.

Najprej opozorilo — potem kazen

V Sloveniji smo lani zabeležili 5325 prometnih nesreč, kar je za preko tisoč nesreč več kot leta 1958. Bilanca: 245 mrtvih, 3982 teže ali laže poškodovanih ter več sto milijonov dinarjev škode. Samo zaradi karambolov kolesarjev z motornimi vozili je bilo lani 930 prometnih nesreč ter le 86 ostalih nesreč. Večino so jih povzročili kolesarji, bodisi zaradi tega, ker niso upoštevali prednosti drugega vozila, zaradi vinjenosti ali zato, ker niso nakazali vožnje in zaradi nepopolno opremljenih vozil.

Prav zaradi tega se je pokazala potreba po vzgoji kolesarjev. V okviru te akcije bodo po posameznih krajih vzgojna predavanja in kino predstave. Akcija bo torej izrazito vzgojnega značaja in bo trajala več tednov.

Ob začetku te široko zasnovane akcije, za katere uspeh je zainteresirana vsa naša družba, je državni sekretar za notranje zadeve LRS tov. Vladimir Kadunc v izjavi za tisk poudaril:

— Naraščajoči promet naj ne bo razlog za povečanje števila prometnih nesreč. Če bodo vsi uporabniki cest disciplinirani, če bodo obzirni do drugega in če se bodo zavedali, da na cesti niso sami, nam bo uspelo znižati število prometnih nesreč. Zavedajmo se, da bomo le z vzornim nastopom in obnašanjem na cesti, ne samo med akcijo, ampak tudi po njej, pokazali human in kulturen odnos do sočloveka. —

LETNE KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZKS PRI PROIZVODNJI NAFTE

ZADOVOLJIVA VSEBINA, ŽIVAHNA RAZPRAVA

Letne konference osnovnih organizacij ZKS pri Proizvodnji nafte v Lendavi so letos minile v znaku razprave o proizvodnih problemih, nagrajevanju po ekonomskih enotah in o vlogi komunistov ob vsem tem. Konference so uspele, ker so bile tudi priprave dobre. To velja predvsem za delavnice, vrtanje in organizacijo naselja. Nekoliko slabše je bilo v tem pogledu v osnovni organizaciji eksploatacije in gradbenega oddelka.

To so med drugim ugotovili na sestanku industrijskega komiteja Proizvodnje nafte v Lendavi v začetku tega tedna in sklenili, da bodo po pripravah sekretariatov osnovne organizacije skupno s sindikatom, preddelavci in obratovodji podrobno razpravljale o problematiki, ki so jo obravnavale minule letne konference kot celoto. Dalje bo industrijski komite z drugimi činitelji razpravljal o proizvodnih in drugih dosežkih prvega tromesečja, a tudi o pomanjkljivostih ter ustrezno sklepal in predlagal ukrepe. Nakar so na omenjeni seji razpravljali o pripravah na volitve delavskega sveta, o razširitvi osnovnih organizacij ZKS in o vključevanju delavcev v SZDL. Dodali so, da je izven te organizacije le še nekaj delavcev podjetja.

Med razpravo oziroma analizo minulih letnih konferenc so tudi ugotovili, da je osnovna organizacija gradbenega obrata vse premalo razpravljala o ideološko političnem delu in razširitvi organizacije. Pri vrtanju je konferenca zajela celotno problematiko obrata, razpravljali pa so tudi o razširitvi organizacije in o vzgojnem delu. Na konferenci eksploatacije so razpravljali največ o padcu proizvodnje nafte, premalo pa o ideološkem delu. V delavnicah je bilo največ razprave o nagrajevanju po učinku. Ugotovili so, da so tukaj največje možnosti za prehod na ta način nagrajevanja.

Tudi tukaj pa so premalo govorili o vzgoji mladih komunistov in o klubu mladih proizvajalcev.

Ugotovili so tudi, da so se organizacije organizacijsko zadovoljivo utrdile in da so s pomlajenimi sekretariati vred kos problematiki in nalogam. Udeležba članov na konferencah je bila dobra, saj se jih je udeležilo od 114 članov 90. Med letom so sprejeli 15 novih članov, konferencam pa so prisostvovali tudi nečlani, zlasti v strojnem obratu. Dobra vsebina razprav se je odrazila tudi na nedeljskem občnem zboru sindikata. -š-

Radgonska občina sprejela družbeni plan in proračun za leto 1960

Te dni so sprejeli na občinski seji v Gornji Radgoni družbeni plan in proračun občine. Na podlagi doseženih proizvodnih in družbenih pogojev v preteklem letu računajo, da se bo v letu 1960 povečal družbeni bruto-proizvod za 23 %. Skupni obseg kmetijske proizvodnje se bo povečal za 25 %. Proračun dohodkov in izdatkov, ki so ga potrdili občinski odborniki na tej seji, znaša nekaj nad 183 milijonov dinarjev, kar je za 40 milijonov več kot lani.

MED MLADINCI

DVAKRAT UDARNE MDB „ŠTEFANA KOVAČA"

Brigadirji že drugič udarne VIII. pomurske MDB »Štefana Kovača« so bili nadvse veseli nedavnega obiska iz Pomurja. Obiskali so jih in se tri dni mudili v brigadi član OO SZDL in direktor ČZP »Pomurski tisk« Jože Vild, predsednik delavskega sveta ČZP »Pomurski tisk« Jože Habjanič in sekretar Okrajnega komiteja LMS Karel Sukič. Brigada bo ostala na trasi Avtoceste do konca meseca aprila, večje število mladih graditeljev pa želi ostati na trasi še dalj časa. V prijetnih pomenkih z dobrodošlimi gosti so brigadirji izražali svoje zadovoljstvo nad življenjem in delom v brigadi in sporočajo tople pozdrave vsem delovnim ljudem Pomurja, še posebej pa vsem mladincem in mladinkam, ki nameravajo letos na Avtocesto.

VREMENSKA NAPOVED
za čas od 8. do 17. aprila

Nestalno s pogostimi padavinami in hladno, okrog 11. aprila prehodno sneg do nižin. Proti 17. aprilu izboljšanje vremena.

Že lani avgusta so v soboškem podjetju Agroservis uvedli toplo malico, ki jo prejemajo skoraj vsi zaposleni. Ker v podjetju nimajo primernih prostorov za kuhinjo, so sklenili pogodbo z gostilno pri tovarni mesnih izdelkov, ki jim pripravlja vsak dan — kot sami zatrjujejo — okusno malico. Delavci dajo 30 dinarjev dnevno, prav toliko pa prispeva tudi podjetje. V podjetju so uredili primeren prostor za jedilnico. Podobno kot pri Agroservisu so uvedli toplo malico že v mnogih drugih podjetjih v Pomurju.

RAZGOVORI IN ZAPISKI O DELU SOCIALISTIČNE ZVEZE PRED V. KONGRESOM

2000 NOVIH ČLANOV

Na letni konferenci Občinskega odbora Socialistične zveze v Murski Soboti so sprejeli pomemben sklep: do kongresa Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije sprejeti v Socialistično zvezo čimveč volivcev. Naš sestavek kaže rezultate, ki jih je občinski odbor SZDL dosegel štirinajst dni pred kongresom: v Socialistično zvezo so vključili 2000 volivcev ter dosegli občinsko povprečje 40 odstotkov volivcev včlanjenih v SZDL.

Ob volitvah novih odborov vaških organizacij SZDL letos januarja je bilo v soboški občini 10.583 volivcev včlanjenih v Socialistično zvezo. Že pred letno konferenco občinskega odbora SZDL, ki je bila 25. februarja, predvsem pa po konferenci so pričeli s široko akcijo za vključevanje volivcev v SZDL. Na občinskem odboru Socialistične zveze sodijo, da je ta akcija uspešna predvsem zato, ker volivci soboške občine kažejo prizadevnost za izvajanje nalog Socialistične zveze, pomanjkljivo pa je bilo, ker večina odborov vaških organizacij SZDL volivcem ni v zadovoljivi meri prikazovala pomena Socialistične zveze. To so ugotavljali tudi v omenjeni akciji za pridobivanje novih članov SZDL. Zato občinsko vodstvo Socialistične zveze meni, da bo potrebno v vseh vaških organizacijah delo odborov izboljšati, prav tako pa bo potrebna odborom konkretna pomoč občinskega odbora SZDL.

Najboljši uspeh so doslej zabeležili na območju Krajevnega odbora Cankova. Dobro so doslej izvajali akcijo za pridobivanje novih članov v Martjancih in v vasi Bodonci ter na območju KO Tišina in v Mačkovcih.

Slabe rezultate pa so doslej dosegli v Tešanovcih, Prosenjakovcih in tudi v Puževcih.

Na občinskem odboru menijo, da akcije za pridobivanje novih članov ne bodo zaključili v kongresnih dneh, temveč bodo akcijo v tesnem sodelovanju z vsemi krajevnimi odbori SZDL nadaljevali vse leto.

jm.

Seja komisije za ideološko vzgojo

V soboto so člani komisije za ideološko vzgojo pri Okrajnem odboru SZDL razpravljali o ideološki vzgoji članov sindikata in Socialistične zveze. Med drugim so tudi ocenili delo Ljudskih univerz.

MARTJANCI

Pred nedavnim so na sestankih vaških odborov SZDL na območju Krajevnega odbora SZDL Martjanci razpravljali o včlanjevanju volivcev v SZDL. V Martjancih je 59 odst. volivcev že članov Socialistične zveze. V Andrejcih, kjer so pred nedavnim ustanovili tudi mladinski aktiv, so sprejeli med člane SZDL 40 volivcev.

NAŠA REPORTAŽA

Kolesarji bodite previdni

»Če se odpravljate v službo s kolesom, ne pozabite, da na cesti niste sami...« Tako je v ponedeljek zjutraj ponavljal dobrohotni glas radijskih napovedovalcev. Marsikateri kolesar je to opozorilo slišal, ko pa je sedel na kolo, pa je bil spet »stari grešnik«. Tako smo sklepali, ko smo ugotavljali, da dela skoraj vsak tretji kolesar večje ali manjše prekrške, vendar ne zaradi nepoznavanja predpisov, marveč v glavnem zaradi lahkomiselnosti.

Na soboških ulicah je bil silen nered; kolesarji so vozili vsevprek, pogosto brez nakazovanja smeri in upoštevanja prednosti. Tudi v okolici Radenc ni bilo mnogo bolje, vendar je bil promet znatno manjši. Kolesarja K. in S., ki sta se peljala vštric proti Radencem, sta priznala, da poznata predpise, toda zahotelo se jima je razgovora. Ker nista med pogostimi kršilci, je ostalo le pri opozorilu. V Radgoni nismo zabeležili kakih večjih prekrškov, seveda, če ne omenjamo nezadostno opremljenih koles, neprevidnega prehitevanja ter preobremenjevanja koles.

V videmski okolici je bil promet izredno majhen, zato tudi večjih prekrškov ni bilo. Na križišču pred Žihlavo smo dohiteli mladega voznika z vprego. Ozrl se je, nakazal smer ter previdno zavil na levo. Pri taki vožnji ni bojazni, da bo prišlo do nesreče.

R. Novaka smo v Lukavcih ustavili zaradi vzporedne vožnje, povedal nam je, da se je hotel razgovarjati. V Noršincih ni dosti manjkalo, da bi se nam zapodila pod kolesa dva mlada kolesarja, ki sta prav tako vozila vzporedno in se ob hitri vožnji še razgovarjala.

Tudi E. K. iz Selinec nam je

Tudi taka vožnja je nevarna

priznala, da predpise precej pozna, toda kljub temu je peljala nezavarovanega otroka na prtljažniku. Dejala je, da se ji je nekoliko mudilo.

Kolesarji v Ljutomeru pri prekrških niso bili prav nič skromni. Največ prekrškov so napravili zaradi vzporedne vožnje ter neprevidnega prehitevanja. Naj še omenimo, da je bila med kolesarji dobra obveščevalna služba, tako da se je precej kršilcev izognilo našemu opozorilu.

»Sto dinarjev«?, se je začudil kolesar v Stročji vasi, ki je vozil vštric. Da, sto dinarjev je stala ta lahkomiselna vožnja!

Precej predrzno se je vedel do organov J. Novak iz Železne gore. Če bi pokazal pravilen odnos, bi zaradi vzporedne vožnje ostali samo pri opozorilu. S tem pa bi si tudi prihranil pot do sodnika za prekrške.

Marsikatera pot do sodnika za prekrške in kazen bi lahko bila prihranjena, če bi bili kolesarji previdnejši ter bi upoštevali predpise. S tem pa bi tudi močno prispevali k utrditvi prometne varnosti, za katero je zainteresirana vsa naša družba.

-ko

PO TELEFONU

V Tovarni perila »Mura« v M. Soboti je pred dnevi delavski svet razpravljal o zaključnem računu za leto 1959. V teh dneh je bilo konstituirano tudi novo sindikalno vodstvo podjetja. V Prosenjakovcih pa so začeli z gradnjo novega obrata strojnega pletiljstva (samo proizvodnih prostorov).

Tudi v Grosističnem trgovskem podjetju »Potrošnik« v M. Soboti je zasedal delavski svet. Živahna je bila diskusija o novi delitvi dohodka v trgovini. Pripravljene imajo načrte za gradnjo novega skladišča, nimajo pa lastnih sredstev, zato računajo na posojilo iz občinskega investicijskega sklada.

V Obrtnem podjetju »Elrad« v G. Radgoni je bil pred nekaj dnevi občni zbor sindikalne podružnice podjetja.

V ljutomerskem podjetju »Žica« je bilo v prejšnjem tednu najbolj aktualno pomanjkanje surovin.

R. J.

SPOMLADANSKA SETEV SE ZAČENJA

Kmetijske zadruge v Pomurju so te dni sredi priprav za spomladansko setev. Večina zadrug ima že nekaj površin zasejanih, ostale pa bodo s setvijo začele čez nekaj dni. Po zbranih podatkih so zadruge sklenile do 26. marca pogodbe že za preko 800 hektarov hibridne koruze, precej pogodb pa so sklenile tudi za ostale kulture. Kot so nam v torek sporočili, se je število pogodb zopet močno povečalo, tako da se nekatere zadruge že precej približujejo postavljenim planom.

Nekatere zadruge pa so se znašle v precej težkem položaju, ker so naročile premajhne količine semena hibridne koruze, se pravi, da so premalo upoštevale naraščajoče zanimanje za pogodbeno sodelovanje. Nekatere zadruge so šle celo tako daleč, da kljub že sklenjenim pogodbam niso naročile niti kilograma semena. Nič boljše ni ponekod z umetnimi gnojili.

OB ZAVAROVANJU KMEČKEGA PREBIVALSTVA

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Murski Soboti je začel s prvim aprilom deliti prve zdravstvene izkaznice kmečkemu prebivalstvu. Ljudje so že pred tem z zanimanjem spremljali vsa predavanja, ki so se nanašala na zdravstveno zavarovanje. Z delitvijo izkaznic bodo končali že v tem mesecu.

SPOROČILO PIONIRJEM

Mnogim pionirjem, ki so nam poslali dopise o delu šolskih zadrug in življenju v šoli ter nas sprašujejo, kdaj bomo njihove dopise objavili, sporočamo, da pripravljamo za prvomajsko številko našega lista posebno pionirsko stran. Zato pa nam pošljite še več prispevkov, da bo ta stran čimbolj zanimiva za vsakogar.

Uredništvo

POVEJ SOSEDU, da naj naroči pri svojem poštarju *Pomurski vestnik*

(Nadaljevanje s 1. strani)

dikatov Jugoslavije in predsedstva centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije v Beogradu.

Letošnje volitve organov delavskega samoupravljanja imajo še poseben družbeni pomen, saj bodo v času, ko imajo kolektivi za seboj 10 let izkušenj pri upravljanju. Priprave na volitve morajo nositi torej pečat prehojene poti samoupravljanja, kar bo moralo še prav posebej oblikovati stališče kolektivov do nalog, ki jih čakajo v prihodnjih letih.

Ob pomembnosti letošnjega jubileja delavskega samoupravljanja naj v Pomurju ne bo kolektiva oziroma sindikalne podružnice, ki ne bi pred volitvami novega delavskega sveta podrobno analizirala vse izkušnje, težave in napake dosedanjega dela organov samoupravljanja. Le tako bo prvi korak novoizvoljenih organov v novo dekado bolj trden, odločen in realen.

—jm

V TURNIŠČU ŽE GRADIJO NOVO ŠOLO

Iz Turnišča so nam ob zaključku redakcije sporočili, da so pričeli graditi novo šolo. Teren so zakoličili že v ponedeljek, včeraj, v sredo, pa so izkopali temelje. Danes bodo začeli z betoniranjem. Vsa dela opravljajo prebivalci prostovoljno in to v velikem številu. Prve dni so bili na delu prebivalci Turnišča, nato pa pridejo na vrsto prebivalci Renkovec, Nedelice in Gomilic.

Kakor znano, bo imela nova turniška šola 2 nadstropji. Računajo, da bo poslopje pod streho do 1. junija, jeseni pa bo v njem že pouk. Od skupno 8 učilnic bodo 4 na novo opremljene.

MANJ KAZNIVIH DEJANJ

Lani v Pomurju 1169 kaznivih dejanj — Več milijonov dinarjev škode — Potreba po ostri družbeni kontroli v gospodarskih organizacijah — Osrednji poudarek preventivi in zmanjšanju kaznivih dejanj — Strožja kazen za divji lov

Število kaznivih dejanj se je v našem okraju z zaostreno preventivo lani znatno zmanjšalo. Kljub temu pa so lani zabeležili kar 1169 kaznivih dejanj, od katerih je kriminalistični službi uspelo raziskati 1032, kar je znatno več kot leta 1958. Dosegla so bili raziskani le uboji, katerih število se je nekoliko povečalo. Obravnavali so kar 12 ubojev in poskusov uboja. Ti so bili v 6 primerih izvršeni zaradi pohlepa po zemlji. Poleg tega so zabeležili preko 400 primerov lažjih in težjih telesnih poškodb ter podobnih prestopkov.

Povzročena škoda s kaznivimi dejanji zoper lastnino znaša v družbenem sektorju preko milijon 400 tisoč dinarjev, v privatnem okrog 4 milijone dinarjev. S kaznivimi dejanji, ki zadevajo splošno varnost ljudi in premozenja, je bilo v minulem letu povzročeno okoli 28 milijonov dinarjev škode in to največ v privatnem sektorju. Največja škoda je bila prizadejana s požigi, katerih je bilo lani 36. Precejšnja je bila škoda tudi v obrtništvu družbenega sektorja, notranji trgovini ter zadružništvu in to zlasti zaradi malomarnosti in neodgovornega poslovanja.

V okraju pa predstavlja precej težav in preglavic nezakoniti lov, zlasti zaradi tega, ker se divji lovci med seboj neradi izdajajo.

Čeprav se je število kaznivih dejanj od predlanskega leta znatno zmanjšalo, je vendarle potrebna ostra družbena kontrola ter večja preventiva, ki je najučinkovitejše sredstvo. Osrednji poudarek pa bo treba dajati kontroli kaznovanih uslužbencev, ki so bili zaradi neodgovornega poslovanja že kaznovani in se ponovno zaposlujejo.

-ko

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Časopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti

Direktor Jože Vild

Urejuje uredniški odbor

Odgovorni urednik Stefan Balažic

List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje.

Uredništvo: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7, telefon 138 — Naročniški in oglasni oddelek: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za inozemstvo letno 1000 din. — Tek. račun pri Komunalni banki v Murski Soboti štev. 605—70

1—365

ZA ČLOVEKA GRE

Zamislimo si mladega prosvetnega delavca, zavzetega za napredek šole in kraja: zavihanih rokavov v snopu žarkov pomladanskega sonca na delu v popoldanskem premoru v šolskem vrtu. Toliko kot to nam pove pogled na koledar na mizi v zbornici. Ponedeljek: proslava Dneva žena. Torek: mesečna konferenca — sestanek ZKS. Sreda: občni zbor SPZ — seja šolskega odbora. Četrtek: predelava vaj TVD »Partizan« — dramska vaja. Petek: upraviteljska konferenca. Sobota: zbor volivcev. Nedelja: roditeljski sestanek — dramska uprizoritev ... In tako dalje. Vsak dan celodnevni pouk, vsi številni drobni, a ne nepomembni opravki v zvezi s šolo, s tem in onim. Prosti čas črtan iz besednjaka.

Ob vsem svojem šolskem in izvenšolskem delu je ta prosvetni delavec sam pretipkal na stroj in skorigiral 600 strani vlog za dramsko uprizoritev. Njegov zgled spodbuja mlade. Za svoj denar so kupili ustrezne odpadke lesa in prečevino, sami naredili kulise, jih prepleskali in tako dobili odrsko opremo za sobo, česar v kraju prej ni bilo. Igra jim je povrnila nekaj denarja in z njim bodo kupili zavese, ki jim bodo služile kot nove kulise. Oboje: primer prosvetnega delavca in njegovih mladcev lahko označimo kot primer prekipevajočega navdušenja. Toda lahko se zgodi, da bo ob nerazumevanju krajevnih činiteljev to navdušenje splahnelo. Zato ne smemo pozabiti, da povzroča nerazumevanje družbeno škodo.

In še en primer iz lendavskega kota. Mlada učiteljica, ki je prišla v naš okraj z zorhanim košem dobre volje. Mladost in dobra volja — to ne gre v razkorak. Srečal sem jo v Baški med otročadjo, ki jo je popeljala k morju, da bi se mladež naužila sonca, zraka in morja. Nagajivi živžav mladih grl in nagajive otroške muhe — vse to se je izgubilo kot kaplja v morju njene dobre volje. Vzbujala je vtis, da je namenila svojo mladost v dobrobit našega mladega rodu, doraščajočega v kovače novega časa na naši vasi.

Drugo pa je, kako ji v kraju izkazujejo hvaležnost za vzgojiteljski trud. Zimo je prebila ta mlada vzgojiteljica v sobi, ki sicer ima okno, toda ne na prosto, le v vežo. Sonce v njeno sobo ne pokuka. Peč v sobi je takšna, da bi jo uporabljali člani krajevnega odbora kvečjemu za peko krompirja — na paši. Več kot meter okoli sebe pečica ne greje. Proste ure poznih zimskih popoldnevov je prebijala omenjena učiteljica pod odejo, da je ne bi zeblo. Hrane v kraju ni moč dobiti nikjer, pogosto še krompirja ni naprodaj pri ljudeh. Zato si hrano pripravlja sama; kako so naše vaške trgovine založene z artikli za sodobno kuho, pa sami vemo. Res: pomoči potreben primer. Toda kdo ji bo nudil pomoč? Tisti, ki so je sami potrebni, saj sodijo, da pomeni sprehod po svežem zraku, potreben za zdravje, zgolj potrato podplatov? In vendar: dobre volje mladi učiteljici še vedno ne manjka. Sama zagotavlja, da ne bo klonila.

Oba primera pričata, kako velika je odgovornost krajevnih činiteljev do prosvetnih delavcev na vasi. Nerazumevanje in pomanjkanje pomoči lahko povzročita družbeno škodo, ki je ni mogoče preračunati v dinarje, je pa zato toliko večja in vsekakor neodpustljiva škoda. To toliko bolj, ker gre za človeka.

Bojan Šinko

Predsednik indonezijske republike Sukarno je v torek prišel za tri dni na prijateljski obisk v našo državo. Včeraj si je predsednik Sukarno ogledal postojnsko jamo, danes dopoldne pa se bo mudil v Planici, kjer si bo ogledal skoke jugoslovanskih skakalcev

Od tedna do tedna

JUGOSLOVANSKA SKUPŠČINSKA DELEGACIJA V TOKIU

TOKIO — Jugoslovanska skupščinska delegacija, ki jo vodi predsednik Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine dr. Mladen Iveković, je prispela v Tokio na povabilo japonskega parlamenta. V delegaciji so še poslanci Milka Kufrin, Djoko Pajković, Elisije Popovski, Ibrahim Mavlajlić in inž. Karmelo Budihna. Na letališču je jugoslovanske goste sprejel predsednik predstavniškega doma Kiose. Sprejel jo je tudi cesar in predsednik vlade.

NEHRU OBSOJA SKRAJNEŽE

NEW DELHI — Indijski ministrski predsednik Nehru je obsodil vse one politike in politične stranke, ki pripravljajo razne proteste tik pred prihodom kitajskega premiera Ču En Laja v Indijo na pogajanja o obmejnem sporu. Ko je govoril na nekem javnem zborovanju, je Nehru poudaril, da prihaja Ču En Laj kot povabljeni gost. Vsaka demonstracije bi bila v nasprotju s pravili javne morale in dobrega obnašanja.

— Sovjetski »Sputnik III«, ki je obkrožil Zemljo več kot desettisočkrat, bo te dni razpadel. Izstrelili so ga 15. maja leta 1958. (Tass)

Nova goba nad Saharo

Francija je preizkusila drugo jedrsko orožje v času, ko je imela v gosteh sovjetskega ministrskega predsednika. Ko so Hruščeva vprašali, kaj meni o eksploziji, se je delal brezbrižnega. Najbrž ni hotel pokvariti dobrega vtisa, ki ga je nanj naredilo francosko ljudstvo, četudi je v svojih govorih večkrat omenil kot edini pametni izhod popolno prepoved jedrskega orožja.

Zato pa je glasno reagiral ostali svet. Azijsko-afriška skupina držav v OZN si prizadeva, da bi pridobila vsaj 44 delegacij za izredno zasedanje Generalne skupščine, na katerem bi obsodili francosko ravnanje. Mar francoski poskusi ne minirajo razorožitvenih pogajanj, ki trajajo v Ženevi, in razgovorov treh velesil o prenehanju jedrskih poizkusov? Razen tega sta se Anglija in ZDA prav pred dnevi sporazumeli o svojem odgovoru Sovjetski zvezi, v katerem bosta privolili na »moratorij« za manjše jedrske podzemne eksplozije.

Čemu vsa ta pariška igra? Pravijo, da v Parizu hite, da bi čimprej prišli v atomski klub velesil. Zato potrebujejo nekaj več kot eno samo preizkušeno atomsko eksplozijo. Vsekakor pa nočejo obstati pred vrati »kluba«. Tu, kot vse kaže, ne bo mogoče pregovoriti pariških uradnih krogov. Edini izhod je francoska vlada že nakazala: ZDA in Anglija naj sporočijo svoja odkritja na jedrskem področju ter privolijo v »realistično sodelovanje pri jedrskem razvoju Francije«, oz. naj se sedanje tri atomske velesile — ZDA, Anglija in SZ — domenijo o popolnem uničenju jedrskega orožja ter vseh zalog.

Pot do tega šele iščejo. V Parizu pa se nameravajo v tem času približati »klubu«. Na afriške, azijske in druge proteste javnosti se ne nameravajo ozirati. In ta pojav je vsekakor obsodbe vreden.

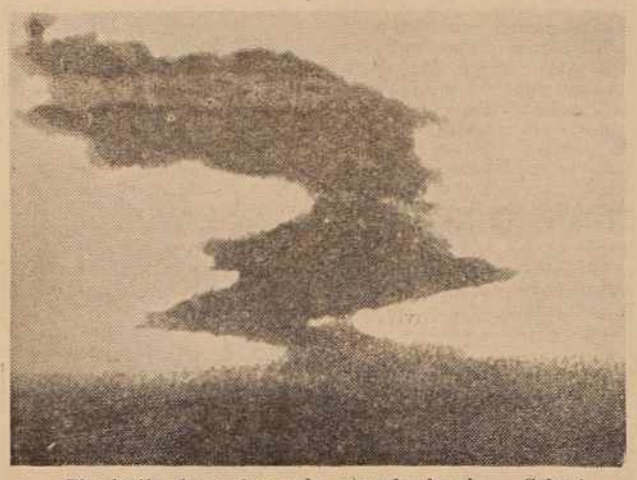

Eksplozija druge francoske atomske bombe v Sahari

»Iskreni razgovori«

Tako je ocenil sovjetski ministrski predsednik Hruščev svoje razgovore s francoskim predsednikom de Gaullom. A ko je potoval po francoski deželi, je večkrat odkrito opozoril, da ni prišel v Pariz zato, da bi francosko vlado odtrgal od njenih zahodnih zaveznikov, temveč z nalogo, da bi o dogovoru s francoskimi državniki utrdil mir in varnost ter vsestransko medsebojno sodelovanje. Večkrat je opozoril tudi na nevarnost pred nemškim nacionalizmom, militarizmom in revanšizmom. Ob neki priložnosti je Franciji tudi ponudil zvezo in jo podkrepil z zgodovinskimi izkušnjami iz časov caristične Rusije in predvojne Francije.

Toda de Gaulle je »ostal trden«. Tako z veseljem ugotavljajo na Zahodu. Strah pred kakršnim koli »samovoljnim dejanjem« je torej bil odveč, pravijo politični opazovalci. Ponekod pa kažejo še vedno nezaupanje do predsednika in se sprašujejo, čemu ni že spregovoril o samih razgovorih in čemu molči. Ali so za tem molkom ne skrivajo kake skrivne poteze?

Uradno sporočilo o razgovorih ne pove mnogo. Predvsem se ne dotika nekaterih najpomembnejših vprašanj, temveč govori samo o bogati medsebojni zamenjavi mnenj o problemih, o katerih so si stališča obeh vlad enotna, in tistih, kjer se kažejo razlike. O razorožitvi na obeh straneh sodijo, da jo je treba zagotoviti ob ustreznem mednarodnem nadzorstvu. Treba je tudi rešiti nemško vprašanje s pomočjo mirovne pogodbe.

Prav v medlih formulacijah skupnega poročila iščejo vsi tisti, ki jim ni do zbližanja Vzhod-Zahod, vsemogoče kombinacije. Resnica pa je, da je pot sovjetskega premiera v Pariz utrdila optimistično mednarodno ozračje pred majskim sestankom »najvišjih«. V tem je tudi njegov velik mednarodni pomen. Utrdil je tudi pot tesnejšemu dvostranskemu sodelovanju med obema državama. Tudi ta poteza predstavlja udarec vsem tistim, ki žele, da bi odnosi med Vzhodom in Zahodom ne krenili niti za ped naprej.

„BILO JE GROZNO...“

NOVINAR-OČIVIDEC O POKOLJU V SHARPEVILLU — ZGODBA O ZASTRAŠEVANJU, KI NI POMAGALO — REŠILNI AVTOMOBIL JE DVE URI VOZIL S TRGA RANJENCE IN ŽRTVE — CINIČNA IZJAVA POVELJNIKA KRAJEVNE POLICIJE — VARNOSTNI SVET JE OPOZORIL VLADO JUŽNOAFRIŠKE UNIJE, NAJ OPUSTI RASISTIČNO POLITIKO

Varnostni svet je v soboto poslal vladi Južnoafriške unije poziv, naj v interesu miru na svetu preneha s politiko rasnega zapostavljanja. Zahteva 29 afriških in azijskih dežel, ki jo je v bistvu podprlo vse napredno človeštvo, je torej rodila ustrezen sad. Južnoafriški predstavnik je skušal kot opazovalec vsiliti tezo, češ da gre, kar zadeva krvave dogodke v Sharpevillu, za »notranjo južnoafriško zadevo« — pri tem je žel podporo britanskega in francoskega predstavnika — toda njegova »dokazovanja« so bila zaman. Večina je poslušala glas človeštva. Celo Francija in Anglija kot stalni članici Sveta nista uporabili svoj »veto«. Raje nista glasovali. Rasizem je torej dobil od najvišjega mednarodnega telesa, ki bdi nad varnostjo in mirom, krepak moralni udarec.

In vendar se svet še vedno vrača h krvavim dogodkom v Sharpevillu in drugod, kajti južnoafriške vlade niso prav nič pretresli. V svetovnem tisku beremo te dni strahotne izpovedi očividcev pokolja. Eden izmed njih, reporter francoskega časnika »Paris — Presse Intransigeant« je napisal o tem naslednje:

»Okrog policijske postaje v Sharpevillu se je razvrstilo za bodičasto žico, ki obkroža postajo, šest blindiranih vozil tipa »Sarazen«. Po vročem soncu, prežetim z neumnim brenčanjem ogromnih muh, tava črnski duhovnik po trgu, ves izčrpan, z motnim pogledom. S koncem palice tipa po zemlji, da bi našel krvave madeže.

Dva domačina iz Vojske rešitve drže pod rokama nekaj žena, ki ječe na trgu, na katerem leže trupla njihovih mož in sinov. Prah se je spustil na transvaalsko ravnico v Sharpevillu, ki je bila pred nekaj urami videti kot pravo bojno polje.

Šestinpetdeset mrtvih, morda celo sto sedemdeset? Stodvainšestdeset ranjenih ali morda celo vseh štiri sto? Med temi številkami se gibljejo uradni podatki in zasebne ocene, ki so jih naredili reporterji na samem kraju enega najtragičnejših dni, ki jih je Južnoafriška unija doživela odkar so v njej ustanovili režim zapostavljanja afriških domačinov.

Doktrina »apartheida« ozir. rasne ločitve črncev od belcev je mnogo radikalnejša od doktrine o »večvrednosti belih«, ki se je še diskretno ohranila na nekaterih britanskih ozemljih, n. pr. v Rodeziji. Doktrina »apartheida« je otrok mistične rasistične propagande, ki jo je dolga leta uganjala nizozemska protestantska cerkev. Prav tako je rezultat vznemirjenosti, v kateri žive potomci Burov spričo svojega manjšinskega statusa zaradi petkrat številnejših množic domačinov iz plemena Zulu. V praksi izvajajo to doktrino s pomočjo zelo zamotanih policijskih nasilnih ukrepov. Ljudje »barvane rase« morajo nositi med drugim neprestano v žepu »dovolilnico«, ki v resnici pomeni njihov osnovni pogoj za svobodno gibanje po ulicah.

Proti takemu ponižanju so je uprl »Vseafriški kongres« v okviru kampanje protestov, ki naj bi, vsaj načelno, ne prešli v nasilje.

Prav nič ni dalo slutiti, da se bo tega ponedeljka (21. marca, op. ured.) popoldne odigrala taka drama, saj so celo oblasti zavzele ironično mirno stališče v zvezi z dejavnostjo Vseafriškega kongresa. Vodstvo te organizacije je povabilo vse svoje člane, ki jih je 31.000, naj zavržejo svoje osebne dokumente iz protesta proti zakonu, ki je krivičen do črncev. Stražniki so se delali, kakor da niso opazili manevra. Omejili so se samo na to, da so na vročem soncu čakali pred policijskim komisariatom na demonstrante. Posebno so pazili, da ne bi vdrli v policijske zapore. Toda dogodki v Sharpevillu so šli po drugi poti.

Sharpeville leži ob reki Vaal, kakih petdeset kilometrov daleč od Johannesburga. V tem mestu so domačini v večini. Od tod novačijo delovno silo za tovarne družbe »Rand«, pa tudi za največje jeklarne v Južnoafriški uniji. Tri kilometre dalje od Sharpevilla sta vasi Vereeniging in Vanderbilpark, kjer žive izključno domačini.

Policijska postaja v Sharpevillu je trdna stavba, ločena od ostalih sredi povsem odprtega prostora. Že navsezgodaj se je približalo policijski postaji več kot 2.000 črncev. Samo postajo so povsem ločili od ostalega dela mesta ter presekali vse telefonske zveze med policijsko postajo in mestom. V samem mestu so promet povsem ustavili, po ulicah pa so odmevale trobente ter arije starih bojnih pesmi plemena Zulu.

Kmalu je stalo 12.000, morda pa tudi vseh 20.000 črncev zbitih na majhnem ozemlju pred policijsko postajo in vpilo:

»Afrika! Afrika!«

Za hip je skušal nek policijski avtomobil, katerega okna so bila zamrežena z jekleno mrežo, prodreti skozi razburjeno množico do obsedene policijske postaje, vendar se mu ni posrečilo. Ko je ta poizkus propadel, se je šest blindiranih vozil tipa »Sarazen« pognalo v množico. Na njih je bilo šestdeset policajev.

Na trgu je zavladala nepopisna zmeda. Iz množice je priletelo kamenje proti policijski postaji. Razburjeni demonstranti so pričeli metati v stražnike kamenje. Policaji so se umaknili za bodičasto žico ter odgovarjali z bombami solzivcev, vendar je bilo vse zaman. Nenadoma se je nad trgom pojavila eskadra letal na reaktiven pogon ter pričela pikirati na množico, da bi jo prestrašila.

Za njimi se je nad trgom v nizkem letu pojavilo šest aparatov tipa »Harward«. Toda tudi ti niso niti najmanj prestrašili demonstrantov, temveč jim dali celo pogum. Ko so videli odločnost demonstrantov, so stražniki izgubili hladnokrvnost. Nenadoma so pričeli streljati iz vsega orožja, iz strojnic in strojnih pušk.

Pokol je bil grozen. Dve uri pozneje je ambulantni avtomobil za reševanje dolgo prevažal ranjene demonstrante v bolnico v vasi Vereeniging oziroma žrtve s trga drame, na katerem so še stokali težki ranjenci tik pred smrtjo. Med njimi so bili tudi taki, ki so jih streli skoraj povsem razkosali«.

»Nikoli nisem posnel tako pretresljive in krvave fotografije,« je ves prestrašen dejal neki reporter. Dopisnik ameriške agencije »United Press« je osebno preštel 34 trupel, med njimi osem žena. Moral je prenehati s štetjem, ker mu je neki stražnik ukazal, naj se umakne s trga.

Ko se je spustil mrak, so na krvavem trgu še ječali ranjenci. Njihovo ječanje se je mešalo s kriki in ječanjem žena ter tuljenjem sirene rešilnega avtomobila. Nek pes je grozljivo tulil ob truplu svojega gospodarja.

Po drami v Sharpevillu je južnoafriška policija v stalni pripravljenosti. V vaseh domačinov so belci v nekaj urah oropali do temeljev vse prodajalne, v katerih so prodajali kakršnokoli orožje, celo nože. Po ulicah patruljirajo pripadniki »ozemeljskih enot«, ki jih sestavljajo nacionalistični koloni.

Poveljnik krajevne policije v Sharpevillu se je omejil na en sam komentar, ki je izzval pravi škandal. V zvezi s prelito krvjo v Sharpevillu je dejal: »Ti črnci so prisilili mojega šoferja, da zaustavi avto. Če so sposobni narediti kaj takega, tedaj naj jih izuči ostra lekcija, ki so jo zaslužili.«

Sposojena reportaža

Nekaj minut po zločinu — Policija razganja demonstrante med ranjenci in ubitimi

Komentar

MALA VOJNA

Britanski ministrski predsednik Macmillan je ob svojem obisku v Washingtonu tudi ostro napadel politiko skupnega zahodnoevropskega tržišča, ki ga tvorijo Francija, Zahodna Nemčija, Italija in dežele Beneluksa. Ta tako imenovani Hallsteinov načrt je primerjal z nekdanjimi načrti Napoleona o integraciji evropskega gospodarstva in opozoril, da je tedaj prišlo do angleško-ruske zveze proti Napoleonu.

Britanski premier je torej namignil na nekakšno »trgovinsko vojno«, v katero bo Anglija prisiljena zaradi trgovinske politike nekaterih evropskih zaveznikov. V Bonnu so se čutili užaljene. Sicer je britanski veleposlanik v Bonnu skušal prepričati zahodnonemško vlado, da je britanski premier hotel s svojimi izjavami le izraziti željo, naj store vse, kar je v močeh zahodnih zaveznikov, da bi ne prišlo do težav med deželami skupnega evropskega tržišča in onimi, ki niso članice, toda užaljenost je ostala.

Kot je znano, bodo države »Male Evrope«, kot jih tudi imenujejo, do skrajnosti znižale carine v medsebojnem poslovanju. Toda same britanske skrbi s tem niso pri kraju. V Londonu se ne strinjajo z »obrambno politiko« svojega zahodnonemškega partnerja, posebno njegovih teženj po oporiščih na tujih tleh. Macmillan je tudi opozoril na pojav vse močnejšega nemškega nacionalizma, ki se utegne sprevreči v še nekaj hujšega. Spomnil se je bližnje preteklosti in se s tem do neke mere približal sovjetskim opozorilom.

Zato pripisujejo obisku francoskega predsednika de Gaulla Angliji, ki traja te dni, poseben pomen. Čeprav govore o protokolarnem obisku, je vendarle več kot očitno, da gre za razgovore v okviru priprav na majsko konferenco »na vrhu«. Med te sodi brez dvoma izglajevanje nasprotij znotraj zahodnega bloka, torej tudi kar zadeva »trgovinsko vojno«.

De Gaulle se je te dni tudi menil s sovjetskim premierom »med štirimi očmi« in potemtakem pozna namene sovjetske vlade do vseh vprašanj, ki jih bodo načeli »na vrhu«. Tudi to dejstvo bodo znali britanski uradni krogi primerno uporabiti. Kot kaže, se na Zahodu navzlic jasnemu uradnemu sporočilu, ki ne govori o nobeni spremembi uradnih stališč Pariza in Moskve, boje, da bi se de Gaulle »po svoji stari navadi« ne domenil o čem mimo zahodnih zaveznikov ali celo proti njim. Tudi del ameriškega tiska namiguje na to. Posebno ga teži, ker de Gaulle še ni ničesar spregovoril o svojih razgovorih s Hruščevom, samo sporočilo pa nekako gre mimo najvažnejših mednarodnih vprašanj.

Seveda so take domneve brez podlage. Na britanski uradni strani se bodo glede »molka« lahko pomirili »iz prve roke«. Verjetno bodo primerna »zagotovila« dobili tudi v Washingtonu. Glede trenj, ki ločijo zaveznike, pa se bo še treba pogajati. O tem ni dvoma. Temu tudi služijo medzavezniški sestanki.

IZZIVANJE

MOSKVA — Zahodnonemško veleposlaništvo v Moskvi je pred dnevi poslalo sovjetskemu državljanu Ivanu Honeju odlikovanje s kljukastim križem — »Medaljo za zimsko kampanjo na Vzhodu leta 1941/42«. Imenovani je tja do l. 1956 sedel v ječi zaradi zločinov, ki jih je storil v nacistični službi med zasedbo v Belorusiji. V zavoju, v katerem je bilo odlikovanje, so priložili tudi potrdilo, da ga je odlikoval Hitler.

Sovjetsko zunanje ministrstvo je te dni protestiralo v Bonnu nad takim izzivalnim ravnanjem, ki žali čustva sovjetskih narodov in hkrati predstavlja kršitev splošno osvojenih pravil lepega vedenja v tujini.

MADAGASKAR JUNIJA NEODVISEN

PARIZ — Predsednik francoske vlade Debré in predsednik Madagaskarske republike Crncev Ciranana sta podpisala v soboto nekaj sporazumov, s katerimi sta uredila prenos znamenj suverenosti s Francosko-afriške skupnosti na vlado in parlament Madagaskarja ter tesno sodelovanje med novo republiko in Francijo. Neodvisnost bodo proglasili sredi junija.

SE VEDNO NASILJE

CAPETOWN — Policija in vojaške enote so zadnje dni izvedle med črnskim prebivalstvom več racij in zaprle vsakogar, ki je po njenem pričevanju agitiral. V naseljih domačinov je večkrat s palicami pretepla črnce in zaprla vsakogar, ki je »pohajkoval«, t. j. se ni hotel prijaviti na delo.

Iz posameznih krajev prihajajo vznemirjujoče vesti. V Clermontu pri Durbanu je policija ubila nekega domačina. Tu je tudi hotela razgnati demonstrante, ki se niso hoteli raziti. V naselju Smith so domačini zaustavili promet in pozvali ljudi, naj ne odidejo na delo.

TELEGRAMI

— Prvak Afriškega nacionalnega kongresa v Njasi dr. Banda, ki so ga britanske oblasti izpustile iz zapora, je pozval rojake, naj bodo mirni, dokler se meni z britanskim kolonialnim ministrom o bodočnosti Njase.

— Iraško prestolnico Bagdad je te dni zasul močan peščeni dež iz sirske puščave. Letala iz Teherana zaradi njega niso mogla pristati, mestni promet pa je bil močno oslabljen.

— Posebna mešana komisija je predložila britanski in francoski vladi priporočila za gradnjo predora pod Rokavskim prelivom. Poročilo skupine obsega 2000 strani. (AP)

— Nova burmanska vlada, ki ji načeluje U Nu, je pred dnevi zaprisegla. Sam U Nu je prevzel poleg predsedniškega mesta tudi resor obrambnega, notranjega in informativnega ministrstva ter ministrstva za demokratizacijo krajevne uprave.

Chopinov večer
v Murski Soboti

Letos je minilo 150 let kar se je rodil ne le eden največjih pianistov do danes, temveč tudi genialni skladatelj Frederik Chopin. Njegovo delo je tako močno vplivalo na razvoj muzikalne ustvarjalnosti vse Evrope, da tudi vsa Evropa, ne le Poljska — njegova domovina — slavi to kulturno obletnico po svojih najboljših močeh.

Chopin je pisal predvsem za klavir, vendar ima tudi nekaj skladb za klavir in orkester, klavirski trio, sonato in polonezo za violončelo in klavir ter ciklus pesmi za glas in klavir.

Tudi Murska Sobota se hoče oddolžiti spominu velikega mojstra, zato bo »Ljudska univerza« organizirala 9. aprila ob 20. uri v dvorani kina »Park« Chopinov koncert.

Variacije »La ci darem la mano« na temo iz Mozartove opere Don Juan, op. 2., ki jih bo izvajal dijak SGŠ — Milivoj Šurbek ob spremljavi orkestra SGŠ pod vodstvom prof. Ivana Pala. Za Variacijami bodo izvajali Trio v g-molu profesorji SGŠ: violina Ivan Pal, violončelo — Oton Bajde in klavir — dr. Roman Klasinc. Za konec pa še koncert v e-molu, op. 11 za klavir in orkester. Klavirski part bo igrala nagrajenka na tekmovanju mladih umetnikov v Zagrebu prof. SGŠ Zdenka Novakova, orkester pa bo vodil prof. Ivan Pal.

MOSTOVI NOVEGA ČASA

Še zmeraj premalo zavzetosti za kulturnoprosvetno delo v krajih lendavske občine

Razen »Svobode« v Lendavi so v lendavski občini še tri prosvetna društva: v Veliki Polani, Turnišču in Dobrovniku. Občinski svet »Svobode« in prosvetnih društev pa napoveduje, da bodo ustanovili prosvetna društva tudi v Gaberju, Hotizi, Kobilju in Genterovcih. V Genterovcih mladina že sedaj uprizarja igre. Njeno navdušenje lahko služi pod vodstvom prosvetnih delavcev kot osnova za uspešno delo tudi v bodočem društvu. Tudi v Kobilju ne kaže slabo. V kraju so prizadevni mladi zadružniki. Tudi od njih si lahko še veliko obetamo.

Ni naš namen, da bi sedaj skušali našteti vso »žetev« letošnje sezone posameznih društev, ki še ni pri kraju. Nasprotno, ponekod so se šele sedaj prav »ogreli«. V Veliki Polani, na primer, imajo prosvetno društvo »Miško Kranjec«. V kraju je bilo še pred nedavnim precejšnje kulturno-prosvetno mrtvilo. Razni razmeroma revni zabavni večeri — to je bil ves izkupiček. Februarja je dobilo društvo na občnem zboru novo vodstvo in sedaj že pripravlja »Dekle z rožmarinom« Cvetka Golarja. Uprizoritev režira šolski upravitelj tov. Križanič, kolektiv prosvetnih delavcev na šoli pa obljublja v čast Čehovljeve smrti dve enodejanki. Žal do zdaj niso imeli prostora za dramske vaje. Sedaj jim je naposled odstopila kmetijska zadruga sobo poleg odra in je doslej služila za skladišče. Tako bodo dobili toliko potrebno garderobo. Sicer pa imajo v Veliki Polani že dolgo v načrtu čitalnico in klubsko sobo s televizijskim sprejemnikom. O tem so letos ponovno razpravljali na občnem zboru. V kraju je primerna občinska zgradba, dodeljena šoli, služi pa še zmeraj v gostilniške namene.

Krajevni činitelji v Veliki Polani bodo morali v prihodnje pokazati več naklonjenosti in skrbi za kulturno-prosvetno življenje v kraju. Znano je že, da se v kraju, če pride kaj narobe, prav nič ne spremeni tako kmalu. O tem priča tudi droben primer žarnice v kinu, ki je pozimi pregorela. Približno mesec je trajalo, preden je zasvetila nova, ki je omogočila nadaljevanje rednih predstav kina, tega tako potrebnega kulturnega razvedrila v kraju. Upravnik kmetijske zadruge, ki ima v lasti kino, ni bil »kompetenten« za nakup žarnice, zadružni svet in upravni odbor pa dolgo nista ukrenila ničesar. Kazno je, da taka praksa ne vodi nikamor.

Podobno je tudi v Turnišču. Tu imajo prosvetno društvo »Stefan Rajc«, ki zajema še Renkovce. Po dveletnem mrtvilu je delo društva ponovno zaživelo šele lansko jesen. Položaj v kraju rešuje mladinski aktiv tovarne čevlje »Planika«, ki je uprizoril v tej sezoni dve igri. Podoba je tudi, da pripravlja sedaj prosvetno društvo Finžgarjevo »Razvalino življenja«. V kraju je velika dvorana z odrom, vendar slednji nima razsvetljave. Tudi kino-aparat je že od lani pokvarjen. Kdo naj bi ga popravil, je vprašanje. Bil je last Ljudske tehnike, ki je upravljala tudi dom, vendar je, kot pravijo v kraju, slabo gospodarila. Letos bodo dom, ki ga upravlja sedaj šola, prekrili, če bodo sredstva. Tovarna ima televizijski sprejemnik, vendar ne bi škodovalo, če bi se zavzela z ostalimi činitelji tudi za kino. Pevski zbor že omenjenega društva nastopa na proslavah, vendar bi ga kazalo združiti s pevci iz tovarne in dobiti v kraj pevovodjo.

Kaj vse je moč storiti za napredek kulturno-prosvetnega življenja, nam priča primer Dobrovnika in tamkajšnjega manjšinskega društva »Petőfi Sandor«. Društvo si je z lastnimi sredstvi in s pomočjo vaščanov pri dovozih uredilo oder v dvorani. Med 74 aktivnimi člani je največ mladine, dva člana — ne najmanj dejavna — pa imata že nad 70 let. V skoraj 5 letih obstoja je društvo uprizorilo 17 iger. Društvo ima tudi druge sekcije in televizijski sprejemnik. Za tega so zbrali v kraju pri družbenih in društvenih organizacijah ter v šoli v treh dneh malone četrt milijona dinarjev. Vrh vsega ima društvo še svoj magnetofon.

Vsekakor bodo morali v krajih lendavske občine izkoristiti prosvetni delavci skupno z mladino, ki kaže veliko pripravljenosti, a tudi z ostalimi že izkušenimi igralci, pevci, glasbeniki in drugimi vse pogoje za uspešnejše delo in — kjer so te potrebne — poiskati nove oblike dela. V Turnišču seveda nikakor ne smejo pozabiti, da imajo v kraju tovarno in z njo tudi številne možnosti za vsestranski napredek. Tako krajevni kot občinski činitelji z občinskim svetom »Svobode« in prosvetnih društev pa ne bodo smeli niti za trenutek pozabiti, da so sekcije prosvetnih in izobraževalnih društev mostovi novega časa, ki so v lendavski občini, če ne še bolj, pa vsaj tako potrebni kot drugod v našem Pomurju.

Bj. Š.

KGS V APAČAH KONČANA

Kmetijsko-gospodarske šole si ponekod še vedno težko utirajo pot. To je opaziti tudi v Apačah, kjer se je od 50 mladincev, ki so osnovno šolo končali v 5. ali 6. razredu, prijavilo za šolo le 28. Pred kratkim je bil pouk končan. Pred zaključkom so priredili tudi ekskurzijo v Maribor. Pri šoli pa bo v bodoče potrebno urediti kuhinjo za dekleta in poiskati njivo za praktičen pouk kmetijstva.

LITERARNI POMENEK V LJUTOMERU

Prejšnji teden je na povabilo ljutomerske Ljudske univerze prišel književnik France Filipič na literarni pomenek. Pred številnimi ljubitelji knjig je pisatelj govoril o tem, kako piše svoja dela in od kod dobiva pobudo zanje. Razgovor je bil zelo prisrčen in na koncu je pisatelj na željo poslušalcev prebral tudi več svojih pesmi.

VELIK USPEH SLIKARJA L. DANČA

Prva razstava mladega slikarja Ladislava Danča je v Pomurju uspela tako kot nobena likovna razstava. V štirih krajih si je razstavo ogledalo nad 5.000 ljudi, mnogi izmed njih pa so v knjigo vtisov zapisali ugodne ocene, zlasti grafik. Ljubitelji umetnosti so odkupili nad polovico razstavljenih del.

POMURSKI FILMSKI BAROMETER

Zimska sezona je pri kraju in morda je kdo že v dvomih, če bo tudi v pomladnih mesecih repertoar soboškega kina na isti višini kot v zimskih. Pogled na repertoarno listo za april pa nam pove, da bo v tem mesecu na sporedu več kakovostnih filmov, zlasti proti koncu meseca. Pred ameriškim filmom »Obtežilna priča« — po istoimenskem odrskem delu Agathe Christie —, ki ga je režiral in zanj napisal scenarij Billy Wilder (film lahko primerjamo z najboljšimi Hitchcockovimi thrillerji, zlasti ob odlični igralski trojki: neprekosljivi Charles Laughton, »neuničljiva« Marlene Dietrich in že pokojni Tyrone Power) ter domačim »Dobri stari pianino«, o katerem smo zapisali nekaj besed že zadnjič, bo ta teden na sporedu britansko-italijanski barvni film v tehnirami proizvodnje J. Arthur Rank

SPOMIN IZ ITALIJE

Točna je ugotovitev, da so postali filmi, posneti v Italiji, neke vrste moda. Nezahtevnih scenarijev z malce turistične primesi in še več ljubimkanja in ljubezni ne primanjkuje zahodnim produkcijam. Občinstva privabijo takšni filmi dovolj: lepi pejsaži in dekorji, prikupne igralke in simpatični igralci — vse to je privlačno za mlado in staro, ker vemo, da marsikdo išče nadomestilo za izgubljeno ali neizpolnjeno srečo na filmskem platnu. Če dodamo k temu še V. De Sico, je mera privlačnosti še bolj polna. Isabele Corey je postala že tako »inventar« vseh takšnih filmov in priznati kaže, da ne napačen. Z Inge Schoener je »zbirka« še bolj mednarodna, June Laverick pa služi kot »zaščitna znamka«, da je posnela film družba z otoka — tudi za otoško občinstvo. Massimo Girotti, Alberto Sordi in drugi so tako postali že naši stari znanci prav iz takih filmov, ki lahko marsikomu nadomeščajo turistična potovanja v tujino.

Na sporedu lendavskega kina bo prav tako še ta teden na sporedu francosko-španski barvni film v dialskopu

PORTUGALSKE PERICE

Marsikaj, kar velja za gornji film, velja tudi za tega. Pejsaži in dekor so sicer drugi, a tudi igralska posadka in produkcija. Anne Vernon nastopa v tem filmu kot primer francoskega okusa in mode, Paquita Rico pa kot prototip lepotice s Pirenejskega polotoka. Jean Claude Pascal je v filmu tisti nesrečnež, ki v »slalomu« življenja pristane na kraju v varnem zakonskem pristanu — v okolju portugalske folklore. Film je poln situacijske komike in romanskega humorja, ki ga sicer prenesemo, a vselej ne razumemo.

V Gornji Radgoni bo v drugi polovici tega meseca na sporedu francoski film, posnet po romanu Emila Zolaja

SPLETKAR

Kdor ljubi in ceni Zolaja ter bič njegovega neizprosnega naturalizma, temu bo všeč tudi ta film; komur je ljubši mesec v vodi, bo nad filmom razočaran. Film sicer ni najnovejšega datuma, ponaša pa se z igralsko ekipo, ki mu je v čast: pokojni Gerard Philippe, Danny Carrel, »večno mlada« Daniele Darieux, itd. Morda bo kdo porekel, da je režiser tu in tam Zolaja poudaril, drugje pa mu je bil nezvest. Vsekakor nam film prikaže življenje, kakršnega je Zola videl in — obsodil. In tako je treba tudi film razumeti.

V ljutomerskem kinu bo ob istem času na sporedu ameriški barvni kinemaskopski film

VZHODNO OD RAJA

Kdor je prebral istoimensko literarno delo Johna Steinbecka, tudi nad filmom ne bo razočaran. Igralska ustvaritev Jamesa Deana, tega danes že pokojnega velikega upa ameriške kinematografije, je tako solidna, da nam postane deloma razumljiv kult osebnosti okrog tega ameriškega zvezdnika, čeprav ni nastal zaradi njegove igralske nadarjenosti in mu je v marsičem botrovala reklama in njen vsemogoči čar. Kdor Steinbeckovega dela še ni prebral, to še lahko stori. Na ta način mu bo postal film v marsičem bolj razumljiv, čeprav režiser ni mogel obsežnega dela tako prenesti na filmsko platno, kakor bi sam želel.

V delu so odlomki in detajli, ki so malone nepozabni, a jih v filmu ne najdemo. To pa ne zato, ker bi režiser hotel prikriti nekatere senčne strani ameriškega življenja tistega časa, temveč enostavno zato, ker so tiri filmske tehnike žal pogosto drugačni. Podcenjevati pa ne kaže tudi ameriške cenzure.

-bjš

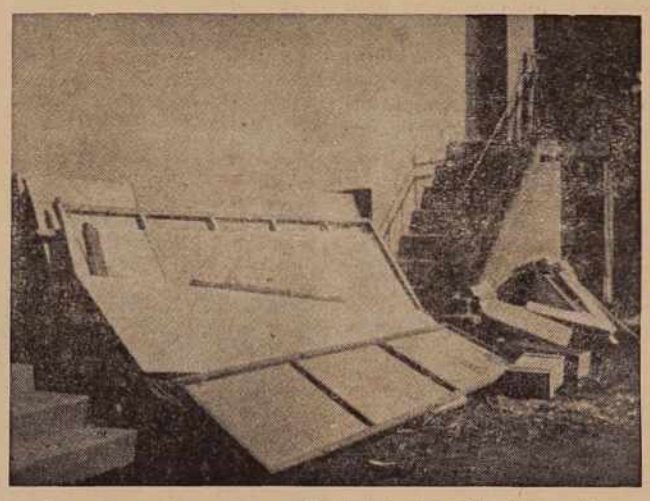

»Če so prenesle sneg, mraz in dež, bodo toliko laže prijetno spomladansko sonce,« si verjetno mislijo pri soboškem DPD »SVOBODA« in zato se tudi ne zmenijo za kulise, ki že več mesecev niso bile pod streho (Foto: D. Beloglavec)

Pri Vidmu
„Dobrodošla, miss Agata“

Zadnjo nedeljo je pri Vidmu ob Ščavnici gostovalo DDP »Svoboda« iz Gornje Radgone z veseloigro »Dobrodošla, miss Agata« v režiji Grete Beltramove. Videmčani, ki so bili včasih že zahtevni gledalci, v zadnjih časih več ali manj pogrešajo kvalitetnih prireditev. Radgončani so jim tokrat pokazali dovolj igralske rutine, občinstvo pa je bilo zadovoljno nad njihovo veseloigro. Videmčani in okoliški vaščani si podobnih gostovanj še želijo.

Z nekaj dobre volje pa bi se tudi pri Vidmu dalo najti dobrih igralcev, da bi po precej dolgem zatišju naštudirali kako dramsko delo.

R. J

IZ MOŠČANEC

V ponedeljek so končali s kmetijsko-gospodarsko šolo. Za zaključek so si gojenci skupno s predavatelji ogledali Kmetijsko gospodarstvo Apače-Crnci, Srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in Tovarno avtomobilov.

KONSTANTIN PETKANOV

ZELENI JURIJ

Maren se je zravnal, stresel zemljo s kolen, obrnil Kini hrbet in pogledal h konjema, ki sta se pasla med grmovjem. Izgubil je voljo do dela, sklenil, da stopi k vozu, zapreže konje in pobegne domov. Kina mu je veselo zaklicala, kakor da bi bila prebrala njegove misli:

— Kamor koli pobegneš, našla te bom. Meni je potreben mož, kakršen si ti. Pa tudi tista trepetlikava vrbova šiba ni žena zate!

— Utihni, zadosti si čenčala. Pusti me pri miru in pojdi okopavat.

— Vinograd naj kar zarase, ampak ti pridi že k pameti. Čuj me, kar ti bom povedala — midva, jaz in ti, lahko kraljevsko živiva. Delala bova kot vola in odkupila bova lahko njive pa gorice vse vasi. Moje oko ni zadovoljno z malim!

— Kina, kaj hočeš od mene? Da ti po pravici povem, zdi se mi, da si nora.

— Seveda sem nora. Po cele noči ne spim, da bi mislila nate. Hotela bi, da bi jaz gospodarila nad teboj.

— Vse bom še danes povedal Danču! — jo je poskušal Maren preplašiti.

— Sem mu že sama povedala. Pa tudi tisti tvoji mrcini sem že lepo kašo skuhala. Še mesec ne bo minil, pa se bo usmradila.

Maren je vrgel motiko na ramo, stopil po konje, jih ulovil, vpregel in se odpeljal proti domu. Kina je pozabila motiko v goricah, pohitela je po krajši poti in ko se je voz pripeljal do nje, ustavila konje, splezala na voz in sedla za Marena.

— Zdaj pa ženi, kakor ti je drago!

Maren ni pognal konj, marveč se je jezno obrnil k nji:

— Kina, da veš, premlatil te bom!

Naslonila mu je glavo na rame in znižala glas:

— Tu imaš, udari, zdrobi to trdo glavo! Ni mi treba več.

Zgrabil jo je za lase in jo odtrgal od sebe. Kina ga je prijela za močno roko in mu jo poljubila.

— Nora si, kaj vendar počneš?

— Ti si slepec! — in Kina mu je pobožala široki hrbet.

Maren je kakor poparjen skočil z voza. Zbegan in prestrašen je obstal pri grmu neke divje rože in se zagledal v njene rožnate cvetove. Kina je počasi zlezla z voza, stopila h konjem, jih udarila s pestjo po gobcu, preplašila in rekla Marenu:

— Zdaj pa skoči in jih ulovi!...

Roke so ji omahnile ob telesu in kakor pijana je odmotovilila med njivami. Trgala je razcvetele klase in jih razmetavala na vse strani. V srcu ji je vstala črna žalost, razvezala je konca rute, se zagrizla vanjo s solzami v očeh in jo začela trgati z zobmi.

Maren je dohitel voz, zgrabil konje za vajeti, jih zopet prignal na pot pa pognal proti vasi. Kina se je zapletla v neko korenino, padla na kolena sredi njive, omahnila med valujoče klasje in topo, enolično zajokala...

Sonce se je približalo poldnevu. Kina se je vzdignila, nekajkrat zastokala, si obrisala mokri obraz in se namenila domov. Ni hotela stopiti na cesto, da ne bi gledala sledov Marenovega voza. Stopala je med njivami, da se je vlekla temna sled za njo, in premišljevala. Spomnila se je svojih dekliških let, ko sta bili s Sirmo veliki prijateljici, in zopet se je razjezila. Prej ali slej se ji bo maščevala, ker je vzela za moža pridnega Marena. Namešala ji bo strupen napoj, nastrgala ga bo iz korenin. Tako jo bo zacoprala, da bo zavreščala kot žaba v kačjem gobcu. Potem pa...

Ko je pustila bohotni ječmen za seboj, se je spustila niže in vsa presenečena je obstala, ko je opazila Marenov voz poleg jarka bližnje njive. Razveselila se je, da ga bo srečala še enkrat, stresla je suho travo s krila, si zategnila predpasnik, si zataknila raztrgana konca naglavne rute in z dlanjo pogladila črne lase.

Maren je stal sredi njive in užival ob pogledu na veliko klasje ječmena. Njegova njiva je bila najboljša daleč naokrog. Odtrgal je nekaj klasov in si jih zataknil za pas, da bi jih pokazal Sirmi in bi se tako tudi ona razveselila. V tistem trenutku je zaslišal korake za seboj, se obrnil in, ko je zagledal Kino, poskušal oditi stran. Prestregla ga je in se mu zagledala v črne oči.

— Zakaj nisi odšel k tisti žabi? Ali pa ti je ljubše, da blodiš po njivah in ljubkuješ njihovo sočno klasje. Vse njive tu naokrog so moje in tvoje!

— Kina, blede se ti.

— Maren, pusti ženo in vzemi mene!

— Nimam žene zato, da bi jo zapuščal! — in stopil je za korak nazaj, da bi se vrnil k vozu.

— Če imaš otroke rad, bom pazila nanje. Rodila ti jih bom, kolikor hočeš. Celo dvorišče bom napolnila z najinimi otroki.

— Tiho bodi, da te ne slišim več! Sirmo imam še rajši kot otroke.

Kina si je ovila ječmenov klas okoli prsta, odtrgala klas in ga vrgla Marenu v obraz.

— Tvoja žena je grša od ciganke. Ko gre po dvorišču, se ji krilo vleče po tleh. Ves gnoj iz hleva se ji prime na srajco. Gnusi se mi, ko jo gledam. Kako moreš spati z njo? Usta so ji kakor pravo svinjsko korito. Ko govori, se ji cedijo sline skozi gnile zobe...

— Tiho, psica! — in Maren je vzdignil roko, da bi jo udaril s pestjo po glavi.

Kina se je zgrnila, pokleknila in ga objela čez križ. Trdno jo je prijel za roke, jih krepko zvil in jo grobo sunil stran. Sključila se je, padla na hrbet, iztegnila bose noge in začela težko sopsti. Maren se je preplašil, pobegnil z njive, zapregel in ves togoten pognal proti domu.

Kina je dolgo ležala na njivi. Zapihnil je lahen vetrič, njive so zapele s tihim glasom in jo zbudile iz omedlevice. Potegnila je noge k sebi, se skrčila in z veliko težavo vstala. Iztegnila je roke, da bi obdržala ravnotežje, in nenadoma je pomislila, da je stala sredi njive kot strašilo za ptice. Ali je res tako grda, da Maren beži pred njo kakor pred kugo? Začutila je dih vetra in zagledala se je v valove žita. Kako lepo bi se zibala med njimi, ko bi bila Marenova žena! Vsa rodovitna ravnica bi bila njena... Kina je široko odprla oči, da bi s pogledom objela žito, ki je šlo v klas, in tako je ostala, prikovana od zapeljive misli... Čez dva dni bo Jurjevo. Ponoči bo šla na njive in s čarodejno močjo si bo prisvojila njive na vasi. Tedaj bo najbogatejša in najlepša ženska v vasi. In Maren sam bo prišel na njen prag kot berač... Kina je slišala šumenje njiv kot nagle korake. Zaprla je oči; že je videla, kako veter odnaša tuje žito na njeno gumno...

Kina se je vrnila domov v mraku. Otrok je spal; legla je k njemu in ni se spomnila, da bi ga objela. Dančo se je vrnil iz krčme, nekaj zavpil materi in ženi, poskušal sesti na blazinico, pa je padel na rogožino in v hipu kar tam zasmrčal. Kina ni mogla prenašati ostrega duha po žganju; vstala je in stopila na zrak. Stopila je preko dvorišča, se ustavila ob visoki murvi, se naslonila nanjo in začela prisluškovati moškim glasovom s sosednjih dvorišč.

Onstran plota, pri Marenovih, so psi veselo cvilili. Kina je po prstih odšla na tisto stran dvorišča, se približala nizkemu plotu in obstala v senci. Maren je sedel sam na tnalu in se igral z dvema psičkoma. Videla je, kako ju boža po glavi in kako cvilita zaradi njegovega ljubkovanja. Zavidala je psičkoma; pritisnila se je ob plot, z roko prijela za suho trnje in iz prsi se ji je iztrgal zamolkel, bolesten vzklik:

— Maren!... Oj, Maren!...

Psa sta se nehala igrati, napela sta ušesa in preplašeno zalajala. Maren jima je nekaj vzkliknil, ju objel okrog vratu in še sam napeto prisluhnil. Zazdelo se mu je, da nekdo za plotom silno stoka. Odrinil je psa, se zravnal in stopil proti sredi dvorišča. Kina se je s prsmi stisnila k plotu in malone zajokala.

— Joj, Maren!... Pridi, Maren!

Spoznal je Kinin glas in vztrepetal. Topel val ga je pritegnil k plotu, obstal je ob skladanici drv, se naslonil s hrbtom nanjo in temačna noč se mu je zazdela vroča kot peč.

Zapiski s poti po Goričkem

OBETAJOČA POMLAD NA GORIČKEM

Čeprav ljudje na Goričkem kaj radi povedo, da pri njih ni nič novega, se v krajih vendarle marsikaj spreminja. Zlasti tam, kjer imajo dobre vaške organizacije in tudi sposobne organizatorje. Človek pa dobi vtis, da potiska kraje k napredku, poleg starejših, zlasti mladina, ki poleg pridnega dela v mladinskih organizacijah in aktivih mladih zadružnikov poživlja tudi kulturnoprosvetno delo. Največ težav imajo zaradi neustreznih prostorov.

Kaže, da se STANJEVČANI s takimi problemi ne bodo dolgo borili, saj so se odločili, da bodo že 1. maja odprli novi dom vaških organizacij, ki bo imel poleg dveh prostornih dvoran tudi gasilske prostore ter manjšo točilnico. Vaščani celo omenjajo, da bodo pozneje napravili še prizidek za trgovino. Mladina se pripravlja na otvoritveno svečanost s primernim kulturnim programom.

Dokaj marljivi so mladi zadružniki v MARKOVCIH, ki se vneto pripravljajo na spomladansko setev. Zadruga jim je zaupala 5 hektarov sadovnjaka, v katerem bodo zasejali oves. Za mladimi zadružniki pa nič dosti ne zaostaja 30-članska šolska zadruga, ki ima že okrog 30 arov zemlje. To bodo letos zasadili s črnim ribezom. Poleg tega pa bo se pionirji v okviru okrajnega pionirskega tekmovanja odločili, da bodo uredili nogometno in rokometno igrišče.

Tudi pri ŠALOVSKI šoli želijo čimprej urediti novo igrišče ter mogoče še kopališče. Pri tem pa pričakujejo tudi pomoč množičnih organizacij. Šola ima dobro šolsko zadrugo, ki goji manjši nasad črnega ribeza. Letos bodo nasad povečali še za okrog 2000 sadik. Mladim zadružnikom pomaga kmetijska zadruga, s katero so v pogodbenem odnosu.

Večina šol na Goričkem ima šolske kuhinje, v katerih dobiva tople malice večina otrok. Ponekod so za kuhinje jeseni pripravili večje količine sadnih sokov in marmelade, tako da so stroški čim manjši. Na šalovski šoli obiskuje kuhinjo preko 100 otrok, pa tudi v križevski in petrovski šoli nič manj.

Pionirji v KRIŽEVCIH se že dalj časa pripravljajo na občinsko šahovsko tekmovanje, ki bo v prvi polovici aprila. Za njimi pa ne zaostajajo pionirji na šoli v ŽENAVLJAH, PETROVCIH, ŠALOVCIH in MARTINJU.

Na Goričkem torej življenje ni enolično. To potrjujejo tudi priprave za gradnjo nove ceste, številnih kmetijskih objektov ter dograjevanje šole, bloka in občinskega poslopja v Petrovcih. Ob koncu naj še omenimo, da se tudi zadruge in zadružniki že dalj časa pripravljajo na spomladansko setev.

J. Stolnik

V Gornji Radgoni še letos
NOVA AVTOBUSNA POSTAJA

Avtobusni promet, ki se je v zadnjih letih močno razvil med Mariborom in Mursko Soboto, zahteva nove komunalne dejavnosti. Poleg dobrih cest je potrebno misliti tudi na avtobusne postaje. V Gornji Radgoni, kjer do zdaj ni dobrega avtobusnega parkirnega prostora, je za novo avtobusno postajo še tem več razlogov. Mimogrede naj omenimo, da vsak dan odpelje iz Murske Sobote za Maribor preko G. Radgone 8 avtobusov in prav toliko se jih vrača. Če k temu prištejemo še avtobus, ki vozi na relaciji G. Radgona - Cmurek, nam mora biti jasno, da stari parkirni prostor pri gostilni Hibler ne more več služiti svojemu namenu. Vse to je narekovalo potrebo po gradnji novega avtobusnega poslopja in prostora za parkiranje avtobusov, osebnih avtomobilov in ostalih motornih vozil.

Z deli so začeli. Prostor, kjer bo stalo novo avtobusno postajno poslopje, bo kmalu gotov. V teh dneh bodo začeli graditi še pločnik in cestišče, maja pa postajno poslopje. ObLO Radgona je v ta namen predvidel iz proračuna nekaj sredstev, prav gotovo pa tudi delovni kolektivi, sindikalne podružnice in sami Radgončani ne bodo stali ob strani. Če računamo, da bo novo postajno poslopje stalo okrog 6 milijonov in ostala dela 3-4 milijone dinarjev, potem je potrebno k temu delu pristopiti s skupnimi močmi.

Rudi Jaušovec

Čez 10 milijonov din za cekarje

Zimske mesece je Zavod za napredek obrti pri Okrajni obrtni zbornici v Murski Soboti dokaj dobro izkoristil. Priredil je 6 tečajev, katere je obiskovalo preko 200 mladine. Tako so bili trije tečaji za pletenje cekarjev iz koruznega ličja in trije za pletenine iz vrbovih šib. Ponekod so tečaj obiskovali tudi iz 10 km oddaljenih krajev, kar je najlepši dokaz, da se je mladina želela preko zime učiti.

Največje zanimanje za tečaje so pokazali v Črensovcih, Veliki Polani in Lendavi. Tečajniki so hitro obvladali spretnost pletenja. Po dosedanjih podatkih so kmetijske zadruge prevzele od tečajnikov izdelke v vrednosti preko 10 milijonov dinarjev.

Veliko zanimanje za domačo obrt so letos pokazale tudi nekatere šole. Zelo dobro so uspeli tečaji v Bodoncih, Moščancih, Gornji Radgoni, na Tišini in v Veliki Polani.

POTRDITEV
prometnih dovoljenj in redni letni tehnični pregled motornih vozil in avtomobilskih priklopnikov za leto 1960

Po 8. členu Pravilnika o registraciji motornih vozil, avtomobilskih priklopnikov ter navodil Državnega sekretariata za notranje zadeve LRS bomo opravljali redne letne tehnične preglede motornih vozil in avtomobilskih priklopnikov kakor tudi potrjevali prometna dovoljenja v okraju Murska Sobota od 18. do 30. aprila 1960 po naslednjem razporedu:

ZA OBMOČJE OBČINE LENDAVA bodo tehnični pregledi in letne potrditve prometnih dovoljenj v prostorih avto-parka podjetja »Nafta« v Lendavi, dne 18. aprila za vse lastnike traktorjev, traktorskih in avtomobilskih prikolic ter poltovornih in tovornih vozil. Dne 19. aprila za vse lastnike osebnih, specialnih avtomobilov in motornih koles.

ZA OBMOČJE OBČINE BELTINCI bodo tehnični pregledi in letne potrditve prometnih dovoljenj pri občinskem ljudskem odboru, dne 20. aprila 1960 za vse lastnike motornih vozil.

ZA OBMOČJE OBČINE LJUTOMER bodo tehnični pregledi in letne potrditve prom. dovoljenj v prostorih »Agrotehnika-servis« Ljutomer, dne 21. aprila 1960 za vse lastnike traktorjev, traktorskih in avtomobilskih prikolic ter poltovornih in tovornih avtomobilov. Dne 22. aprila 1960 za vse lastnike osebnih, specialnih in motornih koles.

ZA OBMOČJE OBČINE GORNJA RADGONA bodo tehnični pregledi in letne potrditve prometnih dovoljenj pri občinskem ljudskem odboru, dne 23. aprila 1960 za vse lastnike traktorjev, traktorskih in avtomobilskih prikolic ter poltovornih in tovornih vozil. Dne 25. aprila 1960 za vse lastnike osebnih, specialnih avtomobilov in motornih koles.

ZA OBMOČJE OBČINE PETROVCI-SALOVCI bodo tehnični pregledi in letne potrditve prometnih dovoljenj v prostorih Gasilskega doma v Murski Soboti 26. aprila 1960 za vse lastnike motornih vozil z območja te občine.

ZA OBMOČJE OBČINE MURSKA SOBOTA bodo tehnični pregledi in letne potrditve prometnih dovoljenj v prostorih Gasilskega doma, dne 27. aprila 1960 za vse lastnike traktorjev, traktorskih in avtomobilskih prikolic.

Dne 28. aprila 1960 za vse lastnike poltovornih in tovornih avtomobilov.

Dne 29. aprila 1960 za vse lastnike osebnih in specialnih avtomobilov.

Dne 30. aprila 1960 za vse lastnike motornih koles.

Komisija za tehnične preglede bo opravljala preglede ob določenih dnevih od 8. do 12. in od 14. do 17. ure.

Naknadni tehnični pregledi bodo samo v Murski Soboti vsak petek do nadaljnjega.

Na tehnični pregled naj pripeljejo lastniki motorna vozila v brezhibnem stanju ter očiščena in podmazana. Evidenčne tablice je pobarvati, številka motorja in šasije pa mora biti obkrožena z belo ali rdečo barvo.

Gospodarske organizacije, ustanove in zavodi morajo poleg dokumentov o vozilu in izpolnjenih tiskovin priložiti še potrdilo o zavarovanju motornega vozila (Ur. list FLRJ, št. 14/58).

Navodila in tiskovine dobijo lastniki motornih vozil na oddelku za notranje zadeve — prometni referat Murska Sobota, Titova ul. št. 20 in na odsekih oziroma referatih za notranje zadeve občinskih ljudskih odborov Lendava, Beltinci, Ljutomer, Gornja Radgona, Murska Sobota in Petrovci-Salovci.

Po 30. aprilu 1960 ne bodo smela voziti v javnem cestnem prometu motorna vozila, ki nimajo potrjene veljavnosti prometnega dovoljenja za leto 1960.

Vsi lastniki motornih vozil, razen onih, ki so po Zakonu o taksah, takse oproščeni, naj na prijavo nalepijo državno takso in sicer za motorna kolesa 1250, za vsa ostala vozila pa 1530 din. Pripominjamo, da se morajo javiti pri tehnični komisiji ob določenih dnevih in urah tudi oni lastniki motornih vozil, ki že imajo potrjeno prometno dovoljenje za leto 1960.

IZ PISARNE ODDELKA ZA NOTRANJE ZADEVE OLO MURSKA SOBOTA

Radgonski lovci so dobro gospodarili

V nedeljo so zborovali radgonski lovci. Udeležba je bila polnoštevilna in člani — društvo šteje 32 članov — so z zanimanjem sledili obračunu dela za preteklo leto. Brez dvoma sodi radgonska lovska družina med najboljše v Pomurju. Gospodarjenje družine je bilo dobro, saj so dali radgonski lovci skupnosti 327.000 dinarjev s svojega lovišča. V zimskem času so pridno hranili divjad in so samo za fazane potrošili nad 7500 dinarjev.

Na občnem zboru so člani menili, da je zakupnina lovišča, ki jo je določila okrajna lovska zveza, prevelika in bi jo bilo treba v prid uspešnejšega dela radgonskih lovcev znižati. Enoglasno so vsi člani pritrdili, da je sodelovanje lovcev z Ljudsko milico in radgonsko garnizijo kaj koristno in je treba te stike še poglobiti. Med sklepi, ki so jih lovci sprejeli za bodoče leto, je posebno pomemben, da bo lovska družina prirejala za lovce strokovna predavanja. Radgonski lovci bodo pomagali tudi pri gradnji lovskega doma v Murski Soboti.

Radgonska lovska družina se lahko ponaša tudi z najstarejšim lovcem daleč naokrog, saj je njen član tov. Lipič iz Črešnjevec praznoval pred nedavnim stoletnico življenja. Lovci ga bodo obiskali in mu poklonili skromno darilo.

TESNEJŠE SODELOVANJE

Pred kratkim so na seji Krajevnega odbora SZDL Cezanjevci razpravljali o pripravah za proslavo »Dneva talcev« — 24. aprila. Za ta dan bodo pripravili primeren program.

Med drugim so tudi ugotavljali, da med odborom SZDL, krajevnim odborom in kmetijsko zadrugo ni zadovoljivega sodelovanja. Na prihodnjem množičnem sestanku nameravajo obravnavati nekatera najbolj aktualna vprašanja glede regulacije Ščavnice, ki vsako leto poplavlja precej obdelovalne zemlje, ter o urejevanju krajevnih cest in poti. K.

Z roko se je prijel za prsi in globoko vdihnil, da se ne bi zadušil. Kina je iztegnila roke proti njemu in njen glas je vzvalovil črn veter okrog njegovega telesa.

— Če ne prideš k meni, se ubijem!...

Na pragu se je pokazala Sirma in vprašala:

— Maren, ali me ti kličeš?

Odtrgal se je od skladanice, se odkašljal in spregovoril s spremenjenim glasom:

— Nihče te ni klical. Psiček cvili.

— Daj, pridi noter. Čas je, da leževa.

Kina ni mogla prenesti mirnega Sirminega glasu, pograbila je kamen v mraku, ga vrgla za Marenom, zbežala, se skrila za hišo in zadrla nohte v steno iz ilovice. Maren si je zažvižgal, žena se mu je približala in se mu začela dobrikati.

— Kakšna kača! — se je vznemiril Maren.

— Ves dan sem premišljevala samo o tebi. Bala sem se, da te ne bi pičila kača.

— Strupenjača.

Stopila sta v hišo. Sirma je pripravila možu novo blazino, pokleknila na eno koleno in ga začela sezuvati. Sklonila je glavo, se z licem stisnila k njemu in mu rekla:

— Kina se mi zelo smili. Dančo vse dni prečepi v krčmi. Sirota!...

Maren se z roko dotakne ženinega hrbta in jo še isti hip umakne. Nikoli se mu še ni desnica tako izdajalsko tresla.

Maren se je pripravil, da bi se držal vseh običajev na Jurjevo. Iz črede je izločil belo jagnje, ga pripeljal pred prag nove staje in tam zaklal. Z njegovo krvjo je naredil križ na hišna vrata, potem pa obesil jagnje za hruško in ga odrl. Sirma pa je prinesla glogove veščice, ozaljšala vrata z njimi in po vsem tem je šla peč jagnje.

Tistega dne so čebele brenčale tako vznemirjeno, da je Sirma rekla možu:

— Na dež kaže.

— Amen. Bog te usliši!

Maren je potegnil svežo vodo iz vodnjaka, si umil kri z rok in stopil k skladanici, da bi nasekal še nekaj drv za peč. Vzdignil je sekiro, da bi zasekal suho poleno, a roke so mu omahnile. Kina je stala ob plotu in se mu smehljala.

— Pridi, da boš zaklal še naše jagnje.

— Ne koljem tujih jagnjet!

— Potem pa zakolji ženo!

Maren je odšel od skladanice, stopil v veliki vrt in začel pleti travo med čebulo.

Kina je potegnila suho trnje iz plota, zamahnila z njim nad glavo in ga med zaklinjanjem vrgla na Marenovo dvorišče:

— Naj ti trnje požene v hiši!...

Sirma je stopila iz hiše, da bi nabrala zelenjad za jagnje; opazila je Kino in ji zaklicala:

(Nadaljevanje prihodnjič)

Moščanci

Minulo nedeljo so imeli v Moščancih roditeljski sestanek, katerega se je udeležilo veliko število staršev, ki so z zanimanjem sledili predavanju tov. Veršiča.

•

Meseca marca so imeli na šoli ustanovni zbor šolske zadruge. V zadrugo so vstopili vsi učenci višjih razredov. Na zboru so bili prisotni vsi vaški funkcionarji in upravnik zadruge Mačkovci. Zemljišče, ki ga nameravajo zasaditi s črnim ribezom in čebulo, so že pripravili.

•

Prebivalci Moščanec se zelo zanimajo za napredek šole. Za njen lepši zunanji videz so prispevali les za novo ograjo okoli šolskega poslopja in vrta.

Vloga turistično-olepševalnih društev za razvoj turizma
RAZCVET TURIZMA V PRLEKIJI

Ljutomersko turistično olepševalno društvo je lani kljub skromnim sredstvom precej olepšalo videz mesta in okolice ter začelo s turistično propagando. Poleg številnih manjših olepšav in ureditev nasadov, so z novim vodnjakom okrasili kotiček ob tržnici, namestili meteorološko hišico in propagandno tablo na Glavnem trgu.

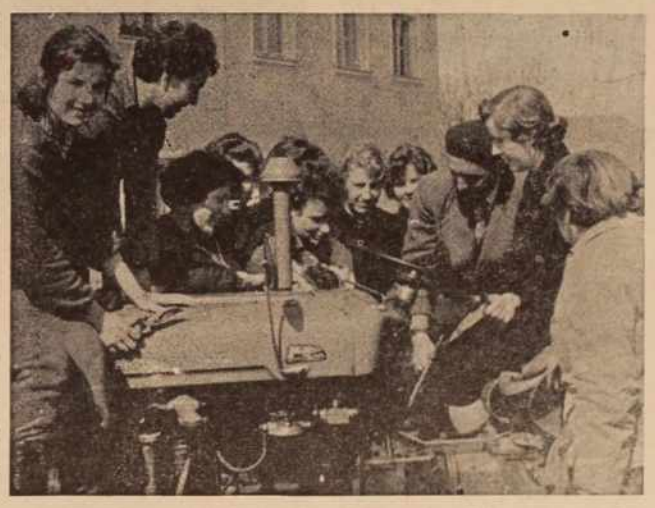

Dvoletna sadjarsko-vinogradniška šola v Ljutomeru ima letos 56 gojencev, večinoma iz Pomurja in tudi iz ostalih krajev Slovenije. Šola vzgaja sadjarje, vinogradnike, poljedelce in živinorejce. Na šoli posvečajo precejšnjo pozornost kmetijski mehanizaciji. Naša slika kaže gojence šole pri praktičnem pouku: ravnatelj šole Franjo Podkrajšek razlaga gojenkam delovanje traktorja.

Tudi letos ima društvo obsežne načrte, ki bodo kajpada tehten prispevek k poživitvi turizma v Prlekiji. Med drugim se društvo najbolj zavzema za ureditev okolice ribnikov v Gresovščaku, katere nameravajo z gozdno potjo povezati z železnimi dvermi — tam namerava VG urediti bife — nato pa bi železne dveri s cesto povezali z Jeruzalemom. V programu pa omenjajo tudi ureditev razglednega stolpa v Jeruzalemu. Vzporedno s tem bi poživili izletništvo, seveda z boljšimi avtobusnimi zvezami med ostalimi kraji države.

Posebno zadovoljstvo je, da je obljubil pri tem pomoč tudi ObLO. Ob takem sodelovanju in prizadevanju ter propagandi pa se odkrivajo vedno nove možnosti za uveljavitev turizma. Pohiteti pa bo potrebno z urejanjem postojanke v Jeruzalemu, ki predstavlja turistični biser Prlekije.

-ko

ŠIVILJSKI TEČAJ V VUČJI VASI

Osemintrideset deklet in žena iz Vučje vasi je obiskovalo šiviljski tečaj, ki ga je organizirala KZ Križevci. Tečajnice so z zanimanjem sledile pouku. Razstava, ki so jo priredile po tečaju, je bila lepa, saj si jo je ogledalo precej ljudi. Žene in dekleta si želijo še več takih tečajev.

PRVI APRIL

Kakor so bili prvega aprila vsi časopisi polni bolj ali manj domiselnih prvoaprilskih potegavščin in šal, je imel tudi Pomurski vestnik tri take cvetke. Na drugi strani je bila slika žičnice na Kamenščak v Ljutomeru. Prisluhnili smo razgovorom ljudi o žičnici. Nekateri so komentirali to novost kot pridobitev za Ljutomer, drugi pa — kot nepotreben izdatek za podjetja. Posredovali bi vam lahko, dragi bralci, nekaj zanimivih epizodic iz teh razgovorov, toda zaradi diskretnosti jih moramo obdržati zase.

Druga taka prvoaprilska šala na drugi strani časopisa je bila namenjena sobotškim nogometnim kibicem. Kolikor smo ugotovili, se je »obesilo« na to šalo precejšnje število Sobočanov. Med tistimi, ki so »poslušali« predavanje kapetana za sestavljanje zvezne nogometne reprezentance A. Tirnarića je bilo tudi nekaj tovarišev iz — tiskarne.

Na zadnji strani je bila slika »bizona« na Kmetijskem gospodarstvu Crnci. Tistim, ki so dvomili v to, naj povemo, da sta bila to bika pasme Aberdeen in Herefort.

Ob koncu tega »demantija« še to, da so bile omenjene prvoaprilske šale letos — zadnje.

Z akademije TVD Partizan v Murski Soboti

POMURJE SE PRIPRAVLJA NA FESTIVAL TELESNE KULTURE

Razgovor s predsednikom festivalskega odbora tov. Henrikom Ribičem

Ne festival telesne kulture se pripravljajo v Pomurju že od jeseni minulega leta. Na predlog sveta za telesno kulturo OLO je bil imenovan festivalski odbor. Ta se tedensko redno sestaja ter rešuje vse tekoče probleme v prid dobre organizacije festivala.

V zvezi z delom tega odbora smo zastavili nekaj vprašanj predsedniku *Henriku Ribiču*. Na vprašanje, kako potekajo priprave in kaj je vodilo prireditelje k organizaciji I. festivala telesne kulture v Pomurju, je tov. Ribič med drugim odgovoril, da obhajamo letos 15. obletnico osvoboditve, ki jo hočejo športniki Pomurja dostojno proslaviti. Dodal je, da zadnja leta ni bilo v Pomurju nobene centralne telesnovzgojne manifestacije. Srednješolska mladina gradi z ostalo mladino s prostovoljnim delom lep in sodoben športni objekt, telovadišče ob gimnaziji, ki bo v tednu I. festivala telesne kulture Pomurja slovesno izročen svojemu namenu. Naša podeželska mladina si želi nastopov in z organizacijo festivala bodo lahko tudi naše organizacije najlaže spodbudile mladino k delu.

Tov. Ribič je nadaljeval, da potekajo priprave zelo dobro. Vsa društva »Partizan« se za nastop redno pripravljajo. Kaže, da bo nastopilo na prvem festivalu telesne kulture Pomurja preko 6000 mladih telovadcev.

Na vprašanje, kakšna je organizacijska oblika festivalskega odbora, je tov. Ribič povedal, da dela poleg rednega odbora več komisij. Tako je že v redu opravila svojo nalogo komisija za izdelavo vaj. Komisija je že izbrala množične vaje za nastop. Nekaj vaj so sestavili tudi naši domači strokovni delavci Žnidaršič, Flegar in Truči.

Delo strokovne komisije, katere glavna naloga je, pripraviti celoten program, je prav tako v teku. Program za vse prireditve od 21. do 29. maja je že pripravljen v celoti. Tudi delo propagandne komisije je steklo. Te dni se bodo pojavili prvi lepaki in festivalne značke. Pripravlja se posebna brošura in zbira material za razne razstave. Gospodarska komisija zbira prodvsem finančna sredstva in ima v glavnem ta sredstva že zagotovljena. Imenovane pa so še zdravstvena in druge manjše komisije, ki bodo začele z delom te dni.

Kakor znano, je pokrovitelj festivala okrajni odbor SZDL.

SLOVENSKA CONSKA LIGA

Lestvica po XIV. kolu:

Branik	14	11	1	2	16:11	23
Kladivar	14	10	2	2	43:30	22
Triglav	14	8	0	6	34:25	16
»SOBOTA«	14	7	2	5	33:30	16
»Maribor«	14	7	2	5	19:19	16
Rudar	14	7	1	6	36:15	15
Krim	14	5	4	5	14:26	14
»Ljubljana«	14	6	1	6	28:28	13
Ilirija	14	4	1	9	17:29	9
»Nova Gorica«	14	3	3	8	18:44	9
Grafičar	14	1	5	8	10:40	7
»Izola«	14	0	6	8	13:38	6

POMURSKA ROKOMETNA LIGA

Partizan M. S.	8	8	0	0	245: 84	16
Partizan Belt.	8	7	0	1	200: 86	14
ŠAG	8	4	0	4	214:124	8
Učiteljišče	8	4	0	4	144:204	8
Partizan Lend.	8	1	0	7	96:174	2
Partizan Krog	8	0	0	8	59:284	0

KOSARKARSKI TEČAJ

Košarkarska zveza Slovenije bo priredila v M. Soboti tečaj za sodnike in vaditelje košarke. Tečaj bo od 15. do 21. tega meseca v domu TVD »Partizan«. Za tečaj je veliko zanimanje, saj se je že prve dni prijavilo nad 20 košarkarjev.

TESNA ZMAGA SOBOTE

SOBOTA : ILIRIJA 3:2 (1:2)

Sončna spomladanska nedelja je privabila na igrišče NK Sobota nad 1500 gledalcev, ki so bili nad igro razočarani. Svoje premoči na terenu neučinkovito domače moštvo ni moglo izraziti v zgoditkih, nekaj tudi zaradi uspešne obrambe Ilirije. Lahko celo trdimo, da se je odločilo gostujoče moštvo po prvem, vodilnem golu za »bunker« — sistem z največ dvemi do tremi igralci v napadu. Maučeca so gostje dobro krili, saj sta dva igralca nenehno sledila sleherni njegovi kretaji. Domače moštvo je zmagalo s požrtvovalnostjo vseh igralcev, ki pa svojega znanja pred golom niso znali dovolj izkoristiti.

Moštvi sta igrali v naslednjih postavah:

ILIRIJA: Porenta, Cretnik, Jenko, Rednak, Sočan, Podlipnik, Kariš, Džekić (Judež), Rojina, Pirc, Spalič.

SOBOTA: Djurinek, Norčič, Kološa, Dozet, Skalar, J. Norčič, Sečko, Potočnik, Maučec, Zorec in Drvarič.

Strelci: za Soboto v 23. in 60. minuti Maučec ter v 80. minuti Ludvik Norčič iz enajstmetrovke. Za Ilirijo: v 9. minuti Pirc in v 25. minuti Džekić. Razmerje v kotih 6:0 za Soboto.

Sodnik Kolenc, stranska Klojčnik in Švajger — vsi iz Maribora.

Tekma se je začela z ostrimi napadi domačinov. V 6. minuti je Zorec lepo streljal v gornji desni kot, vendar je vratar strel ubranil. Med napadi domačih je nenadoma prodrl Pirc in dosegel vodilni gol za goste. Napadi domačinov so se še vedno vrstili, gostje pa so skušali igro zapreti in ohraniti rezultat. V 20. minuti so gostje ponovno nevarno prodrli do domačih vrat, vendar je odšla žoga mimo vratnic. V 23. minuti je Zorec streljal, vratar je strel ubranil, nato pa izpustil žogo iz rok in Maučec je bil na mestu — 1:1. Dve minuti kasneje je povedel Džekić goste v vodstvo 2:1.

Drugi polčas je bil samo nadaljevanje hitrih prodorov in neprestanih napadov domačih na vrata gostov. Dva kota v 49. minuti sta ostala brez uspeha. Razigrani golman Ilirije je večkrat zapovrstjo pokazal svoje znanje. V 60. minuti je Kološa močno streljal in Maučec je izkoristil vratarjevo nespretnost — 2:2. Domači so nato še bolj ogrožali nasprotna vrata in v 80. minuti je Norčič realiziral 11-metrovko — 3:2 za Soboto.

Tudi zadnjih deset minut so gostje samo branili svoja vrata. Lahko bi rekli, da je to bila prvenstvena tekma na ena vrata, saj je nasprotnik štirikrat prodrl do domačih vrat in to dvakrat uspešno. Najboljši med gosti so bili Četnik, Rojina in vratar Porenta, med domačimi pa Dozet, Kološa, Ludvik Norčič, Potočnik in Zorec. Sodnik je svojo nalogo v glavnem opravil dobro.

Ostali rezultati SCL: Rudar : Krim 0:1, Grafičar : Izola 1:1, Triglav : Nova Gorica 4:1, Ljubljana : Branik 0:1, Maribor : Kladivar 0:1. Po XIV. kolu je Sobota na četrtem mestu.

KOVINAR : GRAFIČAR 3:0 (0:0)

V nedeljo je bilo odigrano tudi X. kolo nogometnega prvenstva Mariborske nogometne podzveze. V tem kolu je nastopil tudi soboški Grafičar na Teznu proti Kovinarju. Grafičar se je dobro upiral domačinom. Ti so zlomili odpor gostov šele v drugem polčasu. Vse tri gole za domače je dosegel Kamenski, ko je prešel na mesto srednjega napadalca. Zmaga Kovinarja je zaslužena in bi lahko bila še višja.

PARTIZAN (M. Sobota) ŠE VEDNO NA VRHU

Osmo kolo okrajnega rokometnega prvenstva, ki je bilo v celoti odigrano v nedeljo, ni prineslo nobenih sprememb v razvrstitvi moštev. Zopet so zmagala moštva z vrha tablice. To velja predvsem za soboškega »Partizana«, moštvo ŠAG pa je kljub porazu še vedno pred Učiteljiščem na tretjem mestu zaradi boljšega količnika.

Skupno je bilo doseženih 93 zgoditkov in od tega kar 42 v prvi polovici iger. Najboljši strelci tega kola so bili: Peterka (Beltinci) 10, Tuš (M. Sobota) 9, Kokalj (ŠAG) 8 in Stevančec (M. Sobota) 8 zgoditkov.

»Partizan« M. Sobota : »Partizan« Krog 28:7 (14:2)

Kakor pove že sam rezultat, je bil zmagovalec znan ves čas igre. Prvi zgoditek so dosegli gostje šele tedaj, ko so domači vodili že 8:0. Pri stanju 10:1 so dosegli gostje še drugi zgoditek. V drugem polčasu je branil vrata kroškega moštva Husar, ki je zamenjal Granfola. Zamenjava ni bila prav posrečena, kajti drugi je bil manj uspešen, zlasti če sodimo po kakovosti strelov. Domači so razliko v golih stalno povečevali, igralci iz Kroga pa so v tem delu igre popustili. Najboljši strelci te tekme so bili Tuš (9) in Stevančec (8) ter pri gostih Borovič (5). Tekmo je sodil Šiftar.

»Partizan« Lendava: Učiteljišče 7:9 (3:3)

Za razliko od pretekle nedelje je bilo v tem kolu odigranih nekaj tekem izven Murske Sobote. Sem sodi tudi tekma odigrana v Lendavi, na igrišču, ki ni bilo najbolje pripravljeno za tekmo. Prvi polčas se je končal z neodločenim rezultatom, v drugem polčasu pa je imelo Učiteljišče več uspeha. Šele proti koncu so domači prišli v večji napad, to pa ni zadostovalo, da bi uresničili svoje skoraj zapoznele želje. Največ zgoditkov je dosegel Škafar (4).

»Partizan« Beltinci : ŠAG 27:15 (14:6)

Največ zgoditkov je bilo doseženih na tej tekmi, saj sta obe moštvi dosegli kar 42 zgoditkov. Tolikšno število zgoditkov pa je plod večkratnih hitrih napadov in uspelih akcij. Igra je bila v drugem polčasu živahnejša in je nihala med ostrostjo in surovostjo. Nekaj igralcev je bilo tudi poškodovanih. Najuspešnejši strelec je bil Peterka, ki je sam dosegel 10 zgoditkov.

PIONIRSKA ROKOMETNA LIGA

V petem kolu pionirskega rokometnega prvenstva so bile odigrane vse tekme v M. Soboti. Tako je bila odigrana v M. Soboti tudi tekma, ki bi morala biti v Beltincih. Po tem kolu je bilo na vseh tekmah doseženih čez 200 zgoditkov, v samem petem kolu pa 42. Na tablici vodi Osnovna šola II. z 10 točkami pred Beltinčani (6), PSD »Mladost« (2) in Cankovo (0).

Rezultati 5. kola:

Osnovna šola II. : PSD »Mladost« 11:6 (7:4)

FABOS (Beltinci) : Cankova 2:4 (9:1)

SLUŽBENE OBJAVE ORO M. SOBOTA

V nedeljo, dne 10. aprila bodo odigrane naslednje tekme:

Člani:

M. Sobota: 9.30 Učiteljišče : »Partizan« Krog (Obal)

10.30 »Partizan« M. Sobota : ŠAG (Obal)

Lendava: 10.00 TVD »Partizan« Lendava : »Partizan« Beltinci (Ritoper)

Članice:

M. Sobota: 8.45 ESŠ : ŠAG (Obal)

Beltinci: 10.00 Beltinci : Učiteljišče (Babič)

Krog: 10.30 »Partizan« Krog : Grafičar (Bratuš)

V ponedeljek se je sestal novoizvoljeni Okrajni odbor zveze TVD »Partizan« M. Sobota ter se konstituiral. Za predsednika je bil enoglasno izvoljen *tov. Henrik Ribič*, za tajnika pa *tov. Ciril Truči*. Na prvi redni seji so zbrani podrobno razpravljali o pripravah na festival telesne kulture Pomurja ter o sklepih okrajne skupščine.

DVA USPEŠNA NASTOPA SOBOŠKEGA »PARTIZANA«

V okviru 40-letnice obstoja TVD »Partizan« M. Sobota in 15-letnice osvoboditve je bila prejšnji torek v M. Soboti v domu TVD »Partizana« akademija. Na akademiji so nastopili vsi oddelki v talni telovadbi, preskokih in v akademijskih sestavah. V 14. točkah, ki so se vrstile druga za drugo, je nastopilo 138 telovadcev in telovadk.

Akademija je v celoti uspela Najbolj so ugajale občinstvu akademijske sestave. Pohvaliti kaže mlade vodnice, ki so vaje vestno sestavile in pripravile: Berlotovo, Gjerkošovo in Dozetovo. Gledalci so zapustili telovadno dvorano z zadovoljstvom.

Lepe uspehe je zabeležilo društvo tudi v nedeljo na okrajnem prvenstvu v akademijskih sestavah. V treh sestavah so dosegli 185 točk od 200 dosegljivih. Na ta način so si priborili pravico do udeležbe na republiškem prvenstvu v akademijskih sestavah.

Soboški »Partizan« se tudi vestno pripravlja na okrajno akademijo in I. festival telesne kulture Pomurja. Društvo bo nastopilo na festivalu z okrog 500 telovadci. Pripravljajo se tudi na razna okrajna tekmovanja, dve ekipi pa se bosta udeležili pohoda ob žici okupirane Ljubljane.

OBJAVA

Z ustanovitvijo Nogometne podzveze v Murski Soboti bo letošnje tekmovanje za pokal Maršala Tita organizirala Nogometna podzveza. Pozivamo vse klube, da obvezno prijavijo svojo udeležbo v tem tekmovanju najkasneje do 15. IV. 1956.

Za tekmovanje se lahko prijavijo tudi sindikalni aktivi, kakor tudi srednješolski aktivi. Prijave je poslati na Nogometno podzvezo M. Sobota.

Nogometna podzveza
Murska Sobota

Na letošnjem okrajnem strelskem tekmovanju za »Zlato puščico« je med 1.500 strelci zmagal Bogo Medven

DRAVA : NAFTA 3:2 (2:0)

Nafta je zaigrala v Ptuju dokaj borbeno in je v drugem polčasu zmanjšala rezultat. Le malo je manjkalo, da ga ni izenačila. Strelci: Kovač 2 in Širec za Dravo ter Horvat in Posenel za Nafto.

V nedeljo ob 15. uri na igrišču NK »Sobota« GRAFIČAR : POHORJE (Ruše).

RADIJSKI PROGRAM — RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA — od 10. aprila do 16. aprila

Nedelja

8.00: Mladinska radijska igra — Veša Kvonezin: Sajo in njena bobra; 8.40: Otroci pojo o pomladi; 8.50: Z glasbo v novi teden; 9.40: Emil Adamič: Tatarska suita; 10.00: Se pomnite, tovariši...; 10.50: Hrabroslav Volarič: Nekaj zborov in samospevov; 10.45: Kvintet Borisa Kovačiča; 11.00: Valčki Johanna Straussa; 11.20: Janez Matičič: Tri skladbe za violino in klavir; 11.30: Nace Grom: S kakšno brzino vozi naš »fičo« (reportaža); 12.00: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo-I.; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Za našo vas; 13.45: Koncert pri vas doma; 14.15: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. 15.15: Reklame; 15.30: Glasbeni mozaik; 16.00: Humoreska tega tedna— Karel Polaček: Veseli dogodek; 16.20: Intermezzo z godali; 16.30: Sestdeset minut športa in glasbe; 17.30: Radijska igra — Darinka Kovačič: Brankin dnevnik; 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba; 20.05: Izberite melodijo tedna; 22.15: Zaplešite z nami; 23.10: Popevke se vrstijo; 23.35: J. S. Bach: Brandenburški koncert št. 5 v D-duru.

Ponedeljek

8.05: Felix Mendelssohn: Pesmi brez besed; 8.25: Panorama ritmov in melodij; 8.40: Pojeta ženski zbor Svobode iz Celja in Gorenjski vokalni kvintet; 9.00: Naš podlistek — Arthur Clarc: Življenje na Marsu - III.; 9.20: Matineja orkestra RTV Ljubljana; 10.10: Majhni zabavni ansambli; 10.35: Tretje dejanje Thomasove opere Mignon; 11.00: Kalejdoskop zabavne glasbe; 11.30: Oddaja za otroke

a) Naš novinar na poti okoli sveta — Disneyeva dežela (nadaljevanje)

b) Marjan Kozina: Abeceda v pesmicah;

12.00: Kvartet Dorka Škoberneta; 12.15: Kmetijski nasveti — Dolfka Boštjančič: SZDL in kmečka žena; 12.25: Dalmatinske narodne; 12.45: G. Gershwin: Kubanska uvertura; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Madžarski napevi in plesi v priredbah za klavir in violino; 13.55: Od popevke do popevke; 14.20: Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Naši popotniki na tujem — Rapka Suklje: Na mednarodnem seminarju v Salzburgu; 16.00 V svetu opernih melodij; 17.10: Srečno vožnjo! (Soferjem na pot); 18.00: Radijska univerza — ing. Janko Čuček: Kako nastane barva; 18.15: Marjan Kozina: Ilova gora; 18.30: Sportni tednik; 20.00: Glasbeni mozaik za zabavo; 20.45: Kulturni globus; 21.00: Pod južnim nebom — ansambel Roberto del Gado; 21.17—22.53: S Haydnovega festivala v Budimpešti; 22.55: F. E. Bach: Preludij za violinčelo in klavir; 23.10: Zvoki iz studia 14; 23.45: L. M. Skerjanc: Godalni kvartet št. 4.

Torek

8.05: Jutranje glasbeno popotovanje; 8.55: Radijska šola za srednjo stopnjo — Tončkovi prijatelji in kače; 9.25: Zabavni orkester RTV Ljubljana; 9.45: Prizor iz Mascagnijeve opere Cavalleria rusticana; 10.10: Izberite melodijo tedna!; 11.00: Josef Suk: Štiri skladbe za violino in klavir 11.30:Z ansamblom beograjske opere; 14.05: Radijska šola za višjo stopnjo — Njive, hlev in vinograd pripovedujejo; 14.35: Claude —Yvoire: Suita St. Moritz; 14.45: Samospevi Modesta Musorgskega; 15.15: Reklame in zaabvna glasba; 15.40: Listi iz domače književnosti; 16.00: Izbrali smo za vas; 17.10: Razgovor z volivci; 17.20: L. van Beethoven: Simfonija št. 2 v D-duru; 18.00: Iz zbornika spominov; 18.20: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45: Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00: Pesmi nemških romantikov; 20.30: Rdaijska igra — Vladimir Majakovski: Stenica (prva izvedba); 21.45: Peveca Nella Pizzi in Marcel Fabris; 22.15: Slavna dela komorno-glasbene literature; 23.10: Zabaval vas bo ljubljanski jazz ansambel; 23.35: Plesni zvoki.

Sreda

8.05: Mladina poje — Predstavljamo vam mlade pevce iz Gornje Radgone; 8.30: Godalni ansambel Boruta Lesjaka in zabavni orkester RTV Beograd; 9.00: Jezikovni pogovori (ponovitev); 9.15: Violina in klavir pripovedujeta; 9.45: Pevca Jo Stafford in Tennessee Ernie Ford; 10.10: Petdeset minut pri jugoslovanskih skladateljih; 11.00: Potouri za zabavo; 11.30: Oddaja za cicibane

a) E. Petiška: Tri zgodbe

b) Pojte z nami cicibani

12.00: Baletna glasba iz opere Faust; 12.15: Kmetijski nasveti — ing. France Adamič: Program obnove sadnih dreves; 12.25: Pisani zvoki z Dravskega polja; 12.45: Od tu in tam z zabavnim orkestrom Rudy Risavy; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Pihalni orkester JLA; 13.50: Klavir v ritmu; 14.05: Radijska šola za srednjo stopnjo: Tinčkovi prijatelji in kače (ponovitev); 14.35: Poje Komorni zbor RTV Ljubljana; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Novost na knjižni polici — Erich M. Remirque: Izposojeno življenje; 16. 00: Koncert po željah; 17.10: Sestanek ob petih; 17.30: Ruleta za zabavo; 18.00: Kulturna kronika; 18.20: Iz slovenske solistične glasbe; 18.45: Domače aktualnosti; 20.00: Ali jih poznate?; 20.25: Igra orkester Lawrence Welk; 20.40: Radijske operne priredbe; 22.15: V ritmu z ansamblom Mojmirja Sepeta; 22.40: Ameriške popevke; 23.10: Moderna plesna glasba; 23.30: Ivo Petrič: Druga simfonija.

Četrtek

8.05: Glasbene slike; 8.35: Dve operni uverturi; 8.55: Radijska šola za višjo stopnjo; 9.25: Rado Simoniti dirigira; 9.45: Violinist Branko Pajević prinaša pozdrav iz Srbije; 10.10: Ali vam ugaja?; 10.40: Pet minut za novo pesmico: a) Modest Gretry: Osel in kukavica, b) Pozdravi mladim risarjem; 11.00: Richard Strauss: Iz Italije; 11.45: Pevca Gabi Novak in Bruno Rosetani; 12.00: Češka godba; 12.15: Kmetijski nasveti — inž. Peter Varl: Kaj vpliva na proizvodni strošek mleka; 12.25: Pozdrav z gora; 12.40: Ansambel in pevci Milana Staneta; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Zvočna mavrica; 13.55: Arije iz opere Evgenij Onjegin; 14.20: Sport in športniki; 14.55: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: S knjižnega trga; 16.00: S popevkami čez kontinente; 17.10: »Vodica čista se vila« — Slovenske skladbe poje Mariborski komorni zbor; 17.50: Plesni zvoki velikih mest; 18.00: Turistična oddaja; 18.15: Spoznavajmo naše umetnike — XXVI. oddaja: Basist Drago Bernadič; 18.45: Radijska univerza — Jože Pernuš: Visokošolski študij in poklicno usmerjanje; 20.00: Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. Sodelujejo: Ljubljanski vokalni kvintet — Trio Vvsenik, pevca Danica Filiplič in Franc Koren — Zadovoljni Kranjci; 20.45: Lepe melodije; 21.00: Literarni večer — Arabska poezija; 21.40: Komorni intermezzo; 22.15: Festival jazza v New Portu 1959; 23.10: Nočni koncert.

Petek

8.05: Poljski ansambel Mazowsze; 8.30: Dve simfonični pesnitvi; 9.00: Naš podlistek — Artur Clarc: Življenje na Marsu — IV.; 9.20: Veliki orkestri — znane melodije; 9.40: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.10: Zvočna paleta; 11.00: Za vsakogar nekaj iz zabavne glasbe; 11.30: Družina in dom; 11.45: Ansambel Srečka Dražila; 12.00: Angleške delavske pihalne godbe igrajo; 12.15: Kmetijski nasveti — inž. Jože Silc: Najprimernejši čas in način za setev koruze; 12.25: Italijanski operni dvospevi; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.50: Prepeva Ljubljanski oktet; 14.05: Radijska šola za nižjo stopnjo; 14.35: Priljubljene popevke; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Iz svetovne književnosti — Shirley Jackson: Loterija; 16.00: Petkov koncert ob štirih; 17.10: Razgovor z volivci; 17.20: Orkester Harry Hermann; 17.40: Poje moški komorni zbor iz Celja p. v. Egona Kuneja; 18.00: Človek in zdravje; 18.10: Domače polke in valčki (Trio Maksa Kovačiča); 18.30: Iz naših kolektivov; 20.00: Po tipkah in strunah — Orkester Malcolm Lockyer; 20.15: Tedenski zunanjepolitični pregled; 20.30: Glasbene oblike; 21.15: Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15: Angleški plesni orkester Eric Delaney; 22.30: Nočni operni koncert; 23.10: Plesni zvoki s kvintetom Jožeta Kampiča; 23.30: Poje Louis Aumstrong; 23.40: Petar Stojanović: Godalni trio št. 2 v G-duru.

Sobota

8.05: Iz del skladatelja Nikole Hercigonje; 8.40: Plesni orkester Billy May; 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.25: Čitalniška romantika v zboru; 9.40: Iz filmov in glasbenih revij; 10.10: Mozartove, Verdijeve in Puccinijeve arije; 11.00: Radi bi vas zabavali; 11.30: Pionirski tednik; 11.50: Kvintet Kamilo iz Celja; 12.00: Georges Bizet: Lepotica iz Perthe; 12.15: Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Pridelovanje paradižnika in paprike; 12.25: Domači napevi izpod zelenega Pohorja. Izvajajo Pohorski fantje, pojeta Sonja in Milan — Kvartet Vitek in Vokalni kvintet Anton Neffat? 12.45: Ritmi latinske Amerike; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Skozi naše vasi... 14.20: Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Na platnu smo videli; 16.00: Slovenska pesem od romantike do danes; 16.30: Vedri zvoki; 17.10: Glasbena križanka št. 25; 18.00: Jezikovni pogovori; 18.15: Pevec Ivo Robič »s češkim plesnim orkestrom Karla Vlacha; 18.30: Trio Slavka Avsenika; 18.45: Okno v svet; 20.00: Pokaži, kaj znaš! (Posnetki javne televizijske oddaje z dne 7. 4. 1960); 21.30: Za prijeten konec tedna; 22.15: Oddaja za naše izseljence; 23.10: Do polnoči v plesnem ritmu.

Radio Murska Sobota

Sobota, 9. aprila 1960:

ob 17.30: »Naš sobotni sprehod«.

ob 17.15: Obvestila, objave in reklame.

ob 17.25: »Želeli ste, poslušajte«.

Nedelja, 10. aprila 1960:

ob 12.00: Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame.

ob 12.15: Oddaja v madžarskem jeziku.

ob 12.40: »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo«.

Torek, 12. aprila 1960:

ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame.

ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku.

ob 17.25: »Želeli ste, poslušajte«.

Četrtek, 14. aprila 1960:

ob 17.00: Lokalna poročila, obrestila, objave in reklame.

ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku.

ob 17.25: »Želeli ste, poslušajte«.

Radio M. Sobota prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5. do 9. ure in 15. do 23.10 ure.

Ob nedeljah in praznikih pa od 6. do 23.10 ure.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

Svetovni dan zdravja obhajamo vsako leto 7. aprila kot obletnico tistega dne, ko je leta 1948 dobila veljavo ustava Svetovne zdravstvene organizacije. Za letošnji Dan zdravja je izbrana tema »Izkoreninimo malarijo«, to z namenom, da k svetovni akciji za izkoreninjenje močvirske mrzlice pritegnemo vse dežele sveta.

V naši državi je med obema vojnama zajemala malarija področje na katerem je živelo 5,200.000 ljudi, letno pa je bilo registriranih od 150 do 250 tisoč obolenj za malarijo. S skupnimi napori je uspelo bolezen zatreti, saj je bilo leta 1952 v Jugoslaviji le še 1000 obolenj. Lani aprila je naša država sklenila s Svetovno zdravstveno organizacijo poseben sporazum, v katerem je določeno, da bomo malarijo do leta 1965 popolnoma zatrli.

Za Slovenijo ni malarija noben problem, zato bo letošnji Svetovni dan zdravja imel v naši republiki več poudarka na borbi proti nalezljivim boleznim sploh. Tudi v mnogih drugih deželah so malarijo že popolnoma zatrli. V seznamu teh držav so Italija, Nizozemska, Francija, Madžarska, Poljska, Češkoslovaška, Ukrajina in Bela Rusija. Še vedno pa je precej huda borba z malarijo v Sredozemlju: v Alžiru, Maroku in v Turčiji, ki spadajo v evropsko območje Svetovne zdravstvene organizacije. Tudi v Evropi so še področja kjer je malarija zahtevala pred kakimi desetimi leti vsako leto na stotisoče žrtev. Zato bo zmaga nad malarijo v državah kot so Španija, Portugalska, Romunija, Sovjetska zveza in Grčija pomenila res veliko dejanje, in tako omogočila, da evropske države pomagajo zatirati to bolezen tudi v ostalih predelih sveta.

DROBNE IZ TVD »PARTIZAN«

Prvo spomladansko vreme je še bolj poživilo delo pri pripravah na I. festival telesne kulture Pomurja. Obiskali smo nekaj društev in nabrali nekaj bežnih belešk.

•

V G. RADGONI smo ugotovili, da delo TVD »Partizan« dobro poteka. Mladinke vaje že v celoti obvladajo, enako tudi pionirke. Tema zgledoma pa bi morali slediti tudi ostali oddelki. Žal pa smo ugotovili, da med vsemi društvi v Pomurju edino radgonski »Partizan« nima mlajših mladincev, zato se ti na festival ne pripravljajo. Pozanimali smo se še na šoli, a tudi tam se mladinci ne pripravljajo. Upamo, da bo to vrzel popravil tamkajšnji učitelj za telovadbo, saj ima radgonska osnovna šola dva strokovna učitelja telesne vzgojo in s tem najboljše pogoje dela.

•

V LENDAVI smo pri delu našli skupino 14 članic, med katerimi je bilo tudi nekaj manj mladih. Zletne vaje v celoti obvladajo in se sedaj že urijo v raznih drugih panogah. Znano je, da se v Lendavi vsi oddelki dobro pripravljajo na I. festival telesne vzgoje Pomurja.

Posebej pa naj bi služile kot zgled vsem društvom »Partizan« v Pomurju članice lendavskega »Partizana«, ki bodo nastopile na festivalu. Njihova vodnica tov. Lebarjeva pa upa, da se bo oddelek še pomnožil in da jih bo na festivalu nastopilo preko 20.

•

Lepo potekajo priprave tudi v novem društvu »Partizan« v LOGAROVCIH. Pionirji in pionirke ter mladinke se že pridno vadijo za festival. Upamo, da ne bodo zaostali mladinci, ki še nimajo svojega vodnika.

•

TURNIŠČE dobiva danes novo podobo. Zgrajena je tovarna čevljev, ki že obratuje, gradili bodo šolo, trenutno pa je v teku velika akcija okrog gradnje telovadišča. Urejajo ga s prostovoljnim delom, uporabljala pa ga bo vaška, šolska in društvena mladina.

V Turnišču niso storili prav, ko so na škodo množičnosti osnovali iz »Partizana« nogometni klub. O teh stvareh so se pogovorili tudi na zadnjem skupnem sestanku, ki mu je prisostvoval predsednik okrajne zveze »Partizan« Henrik Ribič. Kaže pa, da želi mladina v Turnišču vsestransko delati in krajevni činitelji jo bodo morali podpreti in še spodbuditi.

PRED IZBIRO POKLICA

V Pomurju se že pripravljajo na Mesec poklicnega usmerjanja mladine, ki se bo začel 20. tega meseca in bo trajal do 20. maja. Letos bo v Pomurju končalo šolsko obveznost okrog 1800 mladine. Iz leta v leto nastajajo ob koncu šolskega leta vedno večje težave pri izbiri poklica: ali v uk v podjetje ali obrt, v šolo s praktičnim poukom, srednjo strokovno šolo ali v gimnazijo.

V lanskem letu so to nalogo v Pomurju opravili zelo dobro prosvetni delavci. Po zaključeni osemletni šolski obveznosti ima vsak mladinec ali mladinka šest možnosti za poklicno izobraževanje, oziroma za vstop v poklic. Te dni so dobile vse šole v Pomurju in občinske posredovalnice za delo propagandni material za poklicno usmerjanje mladine.

LICITACIJA TRAVE

Obveščamo interesente za nakup trave, da bo licitacija — prodaja trave na nasipih kanala LEDAVA — MURA 10. aprila 1960, na nasipih potoka LEDAVE in njenih pritokih pa 11., 12. in 13. aprila 1960. Točnejše informacije dobite pri Vodni skupnosti v Murski Soboti ter pri ObLO v Murski Soboti, Beltincih in Lendavi.

Vodna skupnost
Murska Sobota

SOCIALNO ZAVAROVANJE

OBVESTILO

Obveščamo zavarovance, da svoje zadeve lahko urejujejo le ob uradnih dnevih, to je vsak ponedeljek in sredo in da naj ob drugih dnevih ne prihajajo, ker so uslužbenci zaradi razdeljevanja zdravstvenih legitimacij na terenu.

OKRAJNI ZAVOD
ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE
Murska Sobota

POSKODBE

C. J. iz Grab je pri igranju vtaknila desno roko v slamoreznico in se poškodovala.

M. M. iz Vel. Polane je povozil avtomobilist na Kapci pri Lendavi.

F. J. iz M. S. je padla z vodnjaka plošča na desno nogo.

H. A. iz Sp. Ščavnice je hotel kuriti, ker mu ni hotelo goreti, je drva polil z benzinom, pri tem se je vnelo in je dobil opekline na levi roki.

O. A. iz Tropovec se je pri sekanju drv vsekal v palec leve roke.

Ž. M. iz Gresovščaka je padel z voza in si zlomil desno nogo v gležnju.

Gjerek J. iz Bukovnice je pri delu v gozdu padel hlod na levo nogo.

S. A. iz Kroga je bil poškodovan na nogometni tekmi.

S. D. iz Bahove je padel z motorja ter dobil poškodbe po levi roki.

M. S. iz Lemerja se je pri delu poškodoval na levi roki.

B. F. iz Odranec je padel s kolesa in si zlomil levo podkolenico.

B. M. iz Skakovec je podrl neki motorist, pri tem je padel na glavo ter dobil pretres možganov.

G. L. rudar iz Urbana je nerodno stopil. Pri tem si je poškodoval levo koleno.

K. S. iz Petanjec je sedel v posodo z vrelo vodo, pri tem je dobil opekline po obeh nogah.

M. F. z Rožičkega vrha je pri čiščenju drevja padel z drevesa in si zlomil levo podkolenico.

S. Š. iz Ocinja je padel v jarek in si poškodoval levo nogo.

S. A. iz M. S. je padel pri nogometu, pri tem si je poškodoval desno koleno.

U. J. od Jurija se je vsekal v desno koleno.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI V MURSKI SOBOTI

od 21. marca do 2. aprila 1960

Vlastimir PETROVIĆ iz Moščanec, Ana BERTALANIČ, tretjič iz Krajne; Marija TITAN, četrtič, iz Kroga; Frančiška TANACEK iz Vadarec; Štefan MAKARI iz Bodonec; Verona POREDOS, četrtič, iz Bodonec; Rudolf ŠKRABAN od Jurija; Irma KUHAR, drugič, iz Puconec; Ana MULEC z Dragotinskega vrha, Dragica ŠISKO iz Okoslavec; Leopold ŠISKO iz Berkovec; Marija ZELKO, drugič, iz Dobrovnika; Koloman KUPLEN, šestič, iz Prosečke vasi; Rozalija BANFI, drugič, iz Veščice; Rajmund RAJSP, Kumova; Kristina MESARIČ, Antonija BRUNEC, Ivan KOREN, drugič; Vlado JALSOVEC, drugič; Alojz ZVER, Miha BRUNEC, Nežika BRUNEC, Marija RAPUSA, Lizika KLEMENČIČ, Verona VOHAR, Marija KOLBL, Ivan BAKAN, drugič, Ivan LOPERT, drugič, Štefan BALAŽIČ, Alojz BALAŽIČ, Jožef KAVAS, Alfonz JERIČ, Ivan MLINARIČ, vsi iz Dokležovja. Marija FORDAN, četrtič, Verona DONSA, drugič, Verona JEREBIC, iz Lipe, Katarina KELENC, šestič, Terezija GRUŠKOVNJAK, drugič, Roza KELENC, drugič, Genovefa ŽIŽEK, tretjič, Rozina LEBAR, Rozina VUČKO, vsi iz Dolnje Bistrice.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

TRANSFUZIJSKA POSTAJA
MURSKA SOBOTA

Tedenski KOLEDAR

Petek, 8. aprila — Albert
Sobota, 9. aprila — Tomaž
Nedelja, 10. aprila — Sreča
Ponedeljek, 11. aprila — Filip
Torek, 12. aprila — Lazar
Sreda, 13. aprila — Ida
Četrtek, 14. aprila — Valerija

KINO

MURSKA SOBOTA — od 8. do 10. aprila italijansko-francoski barvni cinemascope film: »Spomini iz Italije«; od 11. do 12. aprila ameriški film: »Obtežilna priča«; od 13. do 14. aprila jugoslovanski film: »Dobri, stari pianino«.

LENDAVA — od 8. do 10. aprila francoski barvni cinemascope film: »Portugalske perice«; od 12. do 13. aprila francoski film: »Spletkar«.

GORNJA RADGONA — od 9. do 10. aprila ameriški barvni cinemascope film: »Ljubi me ali pusti me«; od 13. do 14. aprila angleški film: »Ladja, ki se je potopila od sramu«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — od 9. do 10. aprila ameriški film: »Džubilij«; 13. aprila francoski film: »Nenavadna bajka«.

LJUTOMER — od 9. do 10. aprila ameriški barvni cinemascope film: »20.000 milj pod morjem«; od 13. do 14. aprila švedski film: »Nasmeh poletne noči«.

SLATINA RADENCI — od 9. do 10. aprila ameriški barvni film: »Čarovnik iz Oza«; 14. aprila francoski film: »Primer dr. Laurenta«.

VIDEM OB ŠČAVNICI — od 9. do 10. aprila ameriški barvni film: »Zadnji iz plemena Komančev«.

VELIKA POLANA — 10. aprila angleški film: »Mojih šest kaznjencev«.

ČEPINCI — 10. aprila ameriški film: »Velika ura«.

Mali OGLASI

PREKLIC

VERONA ZADRAVEC iz Nedelice št. 20, preklicujem neresnične besede, ki sem jih izrekla zoper *Alojza Tibauta*, učitelja iz Nedelice in obžalujem razžaljenje časti ter se mu zahvaljujem, da odstopa od tožbe.

RADIOAPARAT, skoraj nov, UKV »Soča«, prodam. Murska Sobota, Lendavska št. 23. M-386

MOŠKO ŠPORTNO KOLO »ROG« prodam. Vprašati v Knjigarni »Dobra knjiga«, M. Sobota. M-389

1.10 ha GOZDA, 60 arov travnika in 10 arov njive v KO — Fokovci prodam za 100.000 din. Plačljivo tudi v obrokih. Naslov v upravi lista. M-401

GOSPODARSKO POSLOPJE, zidano, (za podreti), lahko tudi s stavbno parcelo v Puconcih, ugodno prodam. Kuhar, Puconci št. 40. M-405

Nogometni klub »SOBOTA« v Murski Soboti razpisuje mesto

HIŠNIKA NA IGRIŠČU

Pogoj: primerno stanovanje zaradi menjave s sedanjim hišnikom. Nastop službe s 1. majem 1960.

Pismene ali osebne ponudbe oddati pri sekretarju kluba. Plača po dogovoru.

VDOVA, STARA 40 LET, brez otrok, z lepo hišo in velikim posestvom, išče samskega moškega v starosti od 30. do 40. let. Lahko tudi vdovec, brez otrok, sposoben za vso delo in gospodarjenje. Naslov v upravi lista pod »Skupno življenje«. M-380

HIŠO Z GOSPODARSKIM poslopjem in sadovnjakom v Lemerju ugodno prodam. Vprašati pri Ivanu Kovaču, Puževci št. 56, p. Bodonci. M-381

MOTORNO kolo »Danuvia« 125 ccm, pisalni stroj »Olimpia« (kovček), kotel za žganjekuho 65 litrov in avtomatično tehtnico »Grom» (20 kg), vse popolnoma novo, prodam ali zamenjam za les ali hlodovino. Naslov v upravi lista. M-385

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Kmetijski zadrugi Rogašovci razpisuje delovno mesto

POLKVALIFICIRANEGA DELAVCA

v kmetijski proizvodnji

Pogoji: po možnosti nižja kmetijska šola ali pa vsaj uspešno opravljeni poljedelski tečaj. Nastop službe takoj.

5 OKEN IN 4 VRATA, kompletna, v dobrem stanju, ter stari les (cimper) ugodno prodam. Jože Sukič, mizar, Mlajtinci, p. Martjanci. M-382

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem in 72 arov zemlje z lepim sadovnjakom, vrtom in njivo v neposredni bližini Ljutomera, prodam. Cena ugodna, vseljivo takoj. Informacije se dobijo pri Jožetu Duhu, skladišče Konfekcije Ljutomer, ali Marija Perbili, Podgradje št. 13 pri Ljutomeru. M-400

RADIOAPARAT »Hornifon«, 8-cevni, novi, s tremi zvočniki, UKV, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-403

STAVBNO PARCELO za otroškim vrtcem, prodam. Naslov v upravi lista. M-384

Traktorje »STEYER« s prikolico ugodno prodamo. Poizvedbe: »AGROSERVIS« Ljubljana, Draga 41.

DVOSOBNO KOMFORTNO STANOVANJE v centru M. Sobote pod ugodnimi pogoji prodam. Poizvedbe: Murska Sobota, Mladinska ulica 1. M-385

Kmetijska poslovna zveza »AGROPROMET« v likvidaciji Lendava proda na javni ustni

LICITACIJI

dne 10. aprila 1960 ob 9. uri na dvorišču Elektro mlina — Lendava, Partizanska ulica (Epinger) razni skladiščni material:

EMBALAŽO ZA SADJE, VREČE IN DRUGO EMBALAŽO, REZERVNE DELE ZA AVTOMOBILE TAM IN PISARNIŠKI DROBNI INVENTAR.

TESANI LES 16 × 5 m, prodam. Naslov v upravi lista. M-387

ŠIVALNI STROJ »SINGER«, pogrezljiv, malo rabljen, po ugodni ceni prodam. Naslov v upravi lista. M-388

LAMBRETTO 125 odprto, model 51, nove gume, prodam poceni. Ogled v nedeljo dopoldan. Tončka Maček, Dovce 7, Rakek. M-408

3 ha POSESTVA v centru Jeruzalemskih goric dam v najem in to: 66 arov vinograda, drugo sadovnjak in njiva. Kot odškodnino zahtevam ½ pridelka. Več ustmeno. Stanko Rizman, Svetinje, pošta Ivanjkovci. M-409

Okr. komite Ljudske mladine Slovenije v Murski Soboti proda na

JAVNI LICITACIJI

12. aprila 1960 ob 8. uri motorno kolo »JAWA« 175 ccm v popravilu.

Izklicna cena 110.000 din. — Ogled motorja na »Agroservisu« v Murski Soboti, kjer bo tudi licitacija. — Prednost pri nakupu ima družbeni sektor.

NOVO HIŠO z malim posestvom in živino v okolici Ljutomera prodam ali dam v najem. Pismene informacije: Ferdo Tašner, Maribor, Partizanska 21. M-410

MLADO KMEČKO DEKLE, 16. do 20. let iščem za pomoč v gospodinjstvu. Po nekaj mesecih nudim državno službo s stanovanjem in hrano ter dodatnim honorarjem pri meni. Ing. Karel Košak, Ljubljana, Beethovnova 6. M-421

VEČJO KOLIČINO prosene slame, travnik primeren za stavbno parcelo v Rakičanu in njivo v Murski Soboti, prodam. Vprašati pri Mihaelu Horvatu, Murska Sobota, Stara ulica 5. M-390

IŠČEMO ZAVAROVALNEGA zastopnika za območje Črensovci in za območje Dobrovnik. Nastop službe takoj ali po dogovoru. DOZ M. Sobota. M-396

Naročnike »POMURSKEGA VESTNIKA« prosimo, da čimprej v celoti poravnajo naročnino za leto 1960.

Novim naročnikom pošiljamo časopis le po vplačilu naročnine na naš tekoči račun pri KB 605-70

1-365

OBVESTILO

Prešernova družba želi doprinesti svoj delež k popularizaciji likovne umetnosti med najširši krog delovnih ljudi. Zato se je tajništvo odločilo, da že letos izda

DVE BARVNI REPRODUKCIJI

umetniško najbolj dognanih del slikarjev Riharda Jakopiča in Gojmira Kosa. Sliki bosta tiskani na umetniškem papirju v velikosti 36 × 24 cm tako, da bosta primerni za vsako stanovanje.

ENO IZMED OBEH REPRODUKCIJ

BO PREJEL VSAK ČLAN PRESERNOVE DRUŽBE, ki se naroči na vseh sedem knjig, BREZPLAČNO, drugo pa lahko naroči za ceno 150 din. Predvidoma bo Prešernova družba izdala vsako leto po 2 taki sliki in si bo vsak lahko v nekaj letih zbral zbirko reprodukcijskih del največjih naših slikarjev; da bi omogočili zamudnikom prejem knjižne zbirke in barvne reprodukcije, podaljšujemo rok vpisa v članstvo Prešernove družbe za en mesec t. j.

DO 5. MAJA 1960

Člane vpisujejo vsi poverjeniki Prešernove družbe, knjigarne in uprava v Ljubljani, p. p. 41.

TAJNIŠTVO

TRANSPORTNA PODJETJA, PREVOZNIŠTVA, KMETIJSKE ZADRUGE TER OSTALE GOSPODARSKE ORGANIZACIJE

IZKORISTITE UGODEN NAKUP

rabljenih

avtoplaščev

(iz zalog JLA)

dimenzije 7.50 × 20, katere Vam nudi po

ZNIŽANIH CENAH

PRODAJALNA IN SKLADIŠČE
TAM MARIBOR — GLAVNI TRG 25

Upravni odbor Zdravilišča »RADENSKA SLATINA« Radenci *razpisuje* delovno mesto

IZUČENEGA NATAKARJA

gostinske stroke

Pogoji: opravljen strokovni izpit za natakarja in vsaj nekaj let prakse v serviрni stroki.

Plača po dogovoru oziroma po Zakonu o javnih uslužbencih, stanovanje za samskega natakarja zagotovljeno. Prijave poslati do vključno 30. aprila 1960 na upravo Zdravilišča »RADENSKA SLATINA« Radenci.

Komisija za sprejem in odpust delavcev pri Trgovskem podjetju »PREKMURSKI MAGAZIN« v M. Soboti, Zvezna 4 razpisuje na podlagi 144. člena Zakona o delovnih razmerjih in sklepa upravnega odbora z dne 23. marca 1960

mesto

POSLOVODJE

za poslovalnico Puconci in Mačkovci

Pogoj: visokokvalificirani trgovski delavec mešane stroke s petletno prakso na položaju poslovodje. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Interesenti naj vložijo pismene ponudbe takoj ali najpozneje do 10. aprila 1960 na upravo podjetja.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN p. M. SOBOTA *razpisuje* sledeča delovna mesta:

1. 3 DELOVNA MESTA ZA KRAVARJE NA DELOVIŠČIH POSESTVA

Pogoj: kvalificiran ali polkvalificiran delavec — živinorejec s prakso pri delu v živinoreji.

Nastop službe takoj. Družinska stanovanja so zagotovljena. Prošnje poslati na upravo do 10. aprila 1960.

2. DELOVNO MESTO MEHANIKA V MEHANIČNI DELAVNICI V RAKIČANU

Pogoj: kvalificiran mehanik s triletno prakso. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnje poslati na upravo do 10. aprila 1960.

Komisija za razpis direktorjev in upravnikov gospodarskih organizacij pri Občinskem ljudskem odboru Petrovci-Šalovci razpisuje mesto

UPRAVNIKA

krojaške delavnice Križevci v Prekmurju

Pogoji: mojstrski izpit, 5-letna mojstrska praksa v krojaški stroki ter nekaj let prakse v vodstvu podjetja.

Kolkovane prošnje z dokazilom o strokovni izobrazbi in opisom dosedanje zaposlitve pošljite Občinskemu ljudskemu odboru Petrovci-Šalovci do 20. aprila 1960.

TOPLOTA IN SVETLOBA S SONCA PO ŽELJI

SOVJETSKI INŽENIR ČERVENKOV ODGOVARJA NA VPRAŠANJE, ALI BO ČEZ 50 LET ZIMA

— Nas, prebivalce srednje geografske širine, stalno zanima vprašanje: ali je moč spremeniti klimo in — ali se lahko rešimo zime?

Mnogi znanstveniki se aktivno ukvarjajo z reševanjem tega vprašanja. Med najzanimivejša in najdrznejša predvidevanja te vrste sodi vsekakor zamisel sovjetskega inženirja V. Červenkova. On smatra, da lahko samo Sonce — ta velikanski izvor energije in svetlobe — preobrazi obstoječe klimatske pogoje na Zemlji. Zato je potrebno drugače usmerjati energijo Sonca.

Že sedaj obstoje naprave, s pomočjo katerih se »lovi« njegova energija in spreminja v toplotno ali strojno silo. S pomočjo velikanskih reflektorjev z ogledali se zbira sončna svetloba, ki služi za gretje parnih kotlov. Dobljeno paro je moč uporabljati za turbinski pogon. Prve sončne električne centrale so že konstruirane, prav tako pa tudi prvi avtomobili, ki jih poganja energija Sonca.

Naslednje vprašanje je: kakšno ogledalo bi bilo potrebno, da se zbere energija Sonca in usmeri v kraje z večno zimo. Inženir Červenkov je skušal najti odgovor na to vprašanje: v kosmos je treba poslati, s pomočjo močnih raket, zelo majhne neprobojne celice. Te bodo ustvarile okrog Zemlje gigantski prstan v višini od 1000 do 1500 km. Ta pas bo podoben prstanu okrog Saturna. Moral se bo obračati z brzino 8 km v sekundi, da bi se ohranil v tem razmaku, oziroma da ne bi padel v nižje plasti atmosfere in zgorel. Računi inženirja Červenkova so pokazali, da zajema 1 kg teh celic površino 5000 m². Celice bi usmerjale sončno energijo v smeri Zemlje.

V kolikor bi bila širina umetnega prstana okrog našega planeta samo sto kilometrov, bi bila energija, oddana na Zemljo, 270 milijard kilovatov. V sorazmerju s povečanjem površine prstana bi rasla količina oddajane energije. Na ta način bi človek po potrebi reguliral jakost energije in tako popolnoma odpravil zone večnega ledu.

Projekt inženirja Červenkova ne predvideva samo spremembo klime, temveč rešuje tudi vprašanje umetnega osvetljevanja. Svetloba, ki bi se odbijala od tega umetnega prstana, bi znašala 30 do 200 luksov. Za branje je potrebna svetloba 50 luksov.

NAJMANJŠA ŽARNICA NA SVETU

Žarnice, ki gredo skozi uho igle, je proizvedlo podjetje Silvanija v Ameriki. Žarnica je 2 mm dolga in 1 mm široka, medtem ko je v njeni notranjosti tanko vlakno tungstena. Žarnica sveti ob napetosti 1,5 voltnega toka in je namenjena za razsvetljavo notranjosti raznih elektronskih naprav in računal na raketah in umetnih satelitih.

POGREŠANI MRLIČ

Ko je grobar v Saarburgu, v Loreni, prekopaval grob, v katerega so pred 42 leti pokopali neko ženo, je našel pločevinasto krsto — prazno. Sedaj poizvedujejo za mrličem.

Na neki farmi v bližini Kopenhagena v Danski je svinja, ki jo vidimo na sliki, v 40 dneh dala na svet dvakrat po 9 prašičkov. Taki primeri se dogajajo samo enkrat ali dvakrat v sto letih. Na sliki vidimo prašičjo mater s prašiči obeh »porodov«

Krvnik „Mlade garde" ustreljen

ŽIVLJENJE JE NAPISALO ZADNJE POGLAVJE ZNANEGA ROMANA A. FADJEJEVA

Ob osvoboditvi Krasnodona so mnoge iz vrst onih, ki so služili okupatorju, bodisi ujeli ali pa so pobegnili z nemškimi četami. Med tistimi, ki so našli »tretji« izhod, je bil tudi Vasilij Podtini, medvojni nemški policist in neposredni sodelavec pri aretacijah in mučenjih članov »Mlade garde«. Ostal je v deželi, vendar se je dolga leta skrival pod raznimi imeni in pri raznih poslih. O dogodkih v zvezi z Oljegom Koševojem in ostalimi je napisal A. Fadjejev takoj po vojni roman, ki ga poznamo tudi pri nas. Dogodki iz knjige so dobili svoj konec prav te dni. Napisalo ga je — življenje.

Lani junija je uspelo sovjetskim oblastem odkriti pod tujim imenom in v povsem drugi »strok« Vasilija Podtini, ki je med vojno kot izvedenec za lokalne prilike sodeloval pri aretacijah in mučenjih rodoljubov. Takoj so ga postavili pred sodišče, ki mu je dokazalo njegova zla dejanja, še posebej pa njegovo vlogo pri lovu na člane »Mlade garde«. Sodišče je obsodilo Vasilija Podtinija na 15 let zapora.

Toda — na zahtevo številnih državljanov in organizacij je sprejelo Vrhovno sodišče Ukrajinske SSR sklep o obnovi procesa in tako se je znašel te dni Podtini spet pred sodiščem in na zatožni klopi. Pred sodiščem pa so se pojavile tudi priče — neposredni pomočniki Vasilija Podtinija, ki so na odsluženju kazni. Toda tik pred drugo razpravo je umrl eden izmed glavnih pomagačev Podtinija in nekdanji izdajalec se je znašel — dokaze za njegovo nedolžnost ima samo mrtvi sodelavec. Vendar je sodišče zaslišalo tudi člane družin junakov »Mlade garde«. Ti so že drugič iznesli strahote, ki so jih počenjali Podtini in njegovi ljudje in opisali krvavi obračun Podtinija z junaki Krasnodona.

Na vprašanje sodišča, če priznava svojo krivdo, je Podtini le s težavo našel besedi: — Da, priznavam . . ., a se je takoj nato popravil: — deloma . . .

Sodišče je tokrat sklenilo obsoditi ubijalca članov »Mlade garde« na smrt s streljanjem.

Pred dnevi so pristojni organi kazen izvršili.

Življenje je napisalo epilog romana A. Fadjejeva.

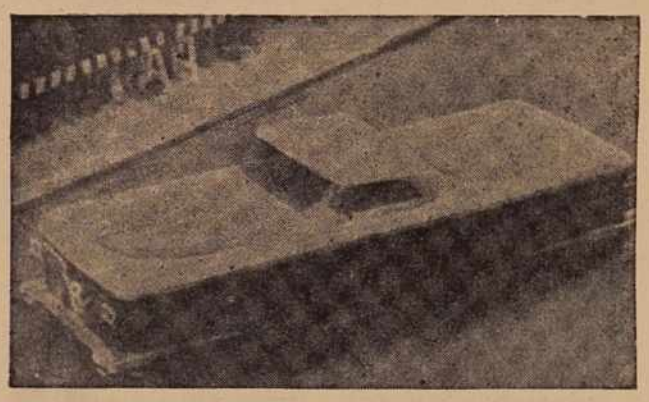

Ameriška tvrdka Curtis — Right je izdelala prvi »zračni avtomobil«. Vozilo ima motor 100 ks. Napovedujejo, da se bodo pojavili »aerogliserji« na tržišču že letos. Te vrste vozila ne potrebujejo cest in mostov. Trdijo, da je glavno, da vzletijo na posebej zgrajeni bazi, nato »drsijo« po zraku nekaj desetin centimetrov nad zemljo z brzino 100 km na uro

Smrt od krogle in smrt od strahu

Lovci ustrelili jelena in s tem povzročili smrt skrajno razburjene žene

Jelen, ki ga je preganjalo krdelo psov, je bil v zadnjih vzdihljajih. Otožni glasovi lovskih trobent so vznemirili tišino gozda pri Bernyju v Franciji, ko so klicali lovce, naj se zberejo in proslavijo zmago. Nasproti pa jim je prišel človek v rdečem plašču in jim ostro rekel:

— Proč z veseljem. Tukaj nekdo umira. Malo prej se je neka žena približne starosti 34 let, Rolanda Freval, lastnica hiše, na katere dvorišče se je zatekel ranjeni jelen, tako ustrašila, ko se je pred njo pojavila nesrečna žival, da se je zrušila na travo in v tem hipu izdihnila.

Rolanda Freval se je pred tem razgovarjala s svojo sosedo. Ko sta zaslišali topot konjskih kopit in lajež psov, sta vedeli, da se dogaja nekaj pozornosti vrednega, ker gozd, v katerem vojvodinja De Magente pogosto prireja take zabave celo plemstvu iz inozemstva, malone vrvi od razne divjadi.

Rolanda je žena siromašnega tovarniškega delavca in brž je pohitela na dvorišče, toda tam je namah treščila v prekrasnega jelena, neobičajno velikega in močnega. Grozovito prestrašena se je brž obrnila in hotela pobegniti v hišo, toda jelen ji je sledil. Bil je do skrajnosti izčrpan, a tudi pripravljen braniti svoje življenje.

Od nekod je prihitel tedaj neki lovec in zavpil ženi:

— Nič se ne bojte. Opravili bomo z njim in vsega bo konec.

Strah pa je medtem preveč prevzel ubogo ženo, da bi temu lahko še verjela. Bežala je, kolikor so jo nosile noge. V tem je odjeknil strel. Vztrepetala je, kakor da bi jo zadela krogla sredi srca. Zrušila se je na tla.

Jelena je zares ta krogla ubila, sam strel pa je ubil ženo. Bila je že skrajno vznemirjena in ko je puška počila, se je še bolj ustrašila. To jo je usmrtilo.

EVROHOTEL -

NOVA TURISTIČNA FORMULA EVROPE

Italijanski inženir Carlo Vanzo iz Bolzana je ustvaril novo turistično kooperacijo, ki bo omogočila vsem, ki bi želeli z manjšim kapitalom sodelovati v zadružnem gradbenem podjetju, da bi do konca življenja brezplačno stanovali v razkošnih hotelih po raznih turističnih centrih Evrope. »Zadružniki« ne bodo obsojeni na to, da bi ves svoj prosti čas preživeli na istem mestu samo zato, ker so svoje primaranke vložili v planinsko-weekend hišico ali turistično hišo za odmor na morju.

Prvi turistični objekt Evrohotela je velik hotel v Meranu. Vsak, ki želi postati član kooperacije, lahko kupi apartman v razredu A po ceni 5000 dolarjev, v kategoriji B po ceni 3800 dolarjev, nakar se preseli v svoje novo stanovanje in živi v njem do konca življenja, obkrožen s prekrasnim prirodnim dekorjem.

Pred zadružnikom pa so tudi druge možnosti. Lahko stanuje začasno v katerem koli drugem objektu Evrohotela, po svoji izbiri. V kolikor noče stanovati niti v svojem niti v katerem koli drugem stanovanju Evrohotela, prejme za ves čas odsotnosti ekonomsko najemnino, ki predstavlja lep mesečni dohodek. Glede na to, ali je stanovanje z dvema ali tremi posteljami, znaša renta pet do šest dolarjev dnevno.

V teku je graditev objektov Evrohotela v Alpah pri Suisi na višini 1900 m in na obali jezera Garda v parku 7000 m², kmalu pa se bo pričela graditev novih objektov v Cortini D'Ampezzo, Viareggu, Kitzbüchelu, Alassiu in drugih mestih Svice, Italije in Avstrije. Velikemu gibanju turistične kooperacije Evrohotel se pridružuje dnevno večje število podjetnikov iz vseh držav Evrope.

Obsojena zdravnika, ker sta odklonila pomoč porodnici

Senat Okrajnega sodišča v Kumanovem je obsodil zdravnika dr. Blagoja Pešića na 1 leto, dr. Gligora Tekmova pa na 8 mesecev zapora, ker sta odklonila zdravniško pomoč porodnici Savki Petruševski iz Starega Nagoričana, ki je zaradi krvavitve umrla.

Dogodek se je odigral neke decembrske noči lani v Starem Nagoričanu. Savka Petruševska je imela težak porod in je stalno krvavela. Njeni domači so odšli po dr. Pešića, trkali in udarjali so po vratih in oknu njegovega stanovanja, vendar se zdravnik ni odzval. Ker niso ničesar opravili, so poklicali po telefonu zdravnika Bežilne postaje v Kumanovem. Bolniški avto je prispel za manj kot 15 minut, vendar brez zdravnika Temkova, ki je, kot pravi, mislil, da gre samo za prevoz bolnice v bolnišnico in zato ni prišel. Ker je bilo stanje bolnice zelo težko, je šofer avta ni smel prepeljati v Kumanovo.

Kmetje so ponovno odšli po dr. Pešića. Udarjali so po njegovih vratih in oknih vse dotlej, dokler se zdravnik ni pojavil. Obljubil je, da bo takoj prišel, vendar tega ni storil. Ko je prišel, je že bilo prepozno — porodnica Savka je bila mrtva.

Sodno-medicinska analiza je ugotovila, da bi ostala Savka pri življenju, če bi dr. Pešić pravočasno posredoval ali pa bi dežurni zdravnik iz Kumanovega dr. Temkov prispel z rešilnim avtomobilom.

Porod s pomočjo hipnoze

V Zaječaru so zabeležili pred nedavnim prvi porod brez bolečin v naši državi — s pomočjo hipnoze. Dvajsetletna Jovanka Miletić je dobila sina, ne da bi, kot pravimo, občutila niti najmanjšo bolečino. Hipnozo nad bolnico je opravil hipnotizer Slobodan Djisković-Roko.

Ta primer je izzval med zdravniki ponovno diskusijo o hipnozi v medicini. Po njihovem mnenju hipnoze v medicini ne kaže odklanjati, vendar poudarjajo zahtevo, da se z njo ukvarjajo samo medicinski delavci.

Ameriške izkušnje kažejo, da hipnoza lahko pomaga pri zdravljenju čira na želodcu, visokega krvnega pritiska, seksualne impotence in drugih bolezni. Časniki poročajo o nekem dekletu, ki ni mogla hoditi že deset let. V sedmem letu so jo operirali na možganih, nakar je izgubila sposobnost, da bi hodila. Pod vplivom hipnoze se sedaj uči hoditi. Vendar poudarjajo, da je hipnoterapija — zdravljenje s pomočjo hipnoze — še daleč od tega, da bi bilo zdravilo za vse. Lahko pa se jo uporablja pri tako velikem številu bolezni iz enostavnega razloga, ker je človeško telo stalno pod vplivom centralnega živčnega sistema. Pri hipnoterapiji je važen element sugestija, ki se povečuje z globino hipnotičnega transa. Nekatere sugestije lahko trajajo celo leta.

„VAS INTELEKTUALCEV"

Na vznožju planine Juhor je, po poročilih iz Kruševca, majhna in dokaj siromašna vas Donji Krčin, v kateri je sto gospodarstev. Sama vas zapusti mimoidočemu dokaj prijeten vtis. V vasi so hiše zelo lepo zidane in opremljene, kar ni primer v drugih vaseh tega okoliša. Donji Krčin pa ni znan samo po tem.

Več kot sto fantov in deklet te vasi je dokončalo fakulteto ali vsaj katero izmed srednjih šol. Zato so vaščani ponosni na svoje »šolarje«, ker je po njihovi zaslugi vas zaslovela po vsej deželi. V zadnjih nekoliko desetletjih ima vsako gospodarstvo vsaj po enega člana, ki je končal fakulteto ali vsaj srednjo šolo. Danes vaščani Donjega Krčina s ponosom govorijo o tem, da so dali samo v povojnih letih 4 zdravnike, 15 učiteljev in predavateljev, 8 profesorjev, 4 inženirje, 12 agronomov, nekoliko pravnikov, enega vremenoslovca itd. Seveda pa se kmetje pritožujejo, da je spričo tega ostala vas pusta, kot pravijo, in da se srečujejo s svojimi otroki samo ob praznikih. Med njimi so tudi taki, ki so izšolali na fakulteti po dve hčerki in sina. Če drugega ne, se mladi poročijo in zapustijo vas. Danes je v vasi že nekaj hiš, ki so popolnoma prazne.

Starejši vaščani še danes s ponosom govorijo o svojem kulturno-prosvetnem društvu, ki ga je vse do smrti vodil z velikim uspehom vaški učitelj Bora Ćirić. Več kot tri desetletja je nudilo krčinsko kulturno-prosvetno društvo s svojim programom odlično zabavo prizadevnim vaščanom. Na gledališke predstave v vas so prihajali tudi gledalci iz več kilometrov oddaljenih vasi. S smrtjo omenjenega učitelja je nastala seveda vrzel.

Danes je na fakultetah in srednjih šolah okrog 30 mladih iz D. Krčina. Tiste, ki so ostali na domačem posestvu, bi lahko prešteli na prste. A tudi tisti, ki so ostali doma, da obdelujejo zemljo, so končali osemletno šolo. To je napisano pravilo omenjene vasi, ki nima nepismenega prebivalca. Tudi najstarejši vaščan je končal osnovno šolo.

DROBNE ZANIMIVOSTI

JASTREB NAPADEL OTROKA SKOZI ZAPRTO OKNO

Minule zimske tedne se je dogodil v naselju Hranje pri Lepoglavi neobičajen primer. Lačni jastreb, na lovu za plenom, je opazil v sobi pri oknu vabljiv predmet rdeče barve. V letu je močno udaril ob okno, prebil obe šipi in se našel na glavi enoletnega otroka Stefana Hranje, ki je imel rdečo kapico. Domači so roparico premagali še preden je lahko poškodovala malčka. Sodijo, da je jastreba privabila malčkova rdeča kapica.

TOPLA VODA ŽENE MLINE

Malokje v naši državi je primer, da bi termalna voda poganjala kolesa mlinov. V Varaždinskih Toplicah, v razdalji kakšnih 500 m, so nanizani štirje mlini, ki jih poganja topla zdravilna voda, ki teče po kanalu od izvira skozi objekte kopališča do izliva v reko Bednjo. Od teh štirih mlinov ima samo eden leseno turbino. Mlini meljejo tudi pozimi, ko pride pri ostalih mlinih, katerih kolesa poganja hladna voda, do zastoja zaradi zmrzali.

PISALNI STROJ Z MORSEJEVO ABECEDO

Neki norveški radio-tehnik je skonstruiral pisalni stroj, s katerim je moč pošiljati sporočila v Morsejevi abecedi, čeprav tisti, ki nanj piše, ne zna te abecede. Dovolj je že, če na tem novem stroju z normalnimi tipkami, na katerih so zaznamovane črke, pritisnemo na poseben gumb in stroj začne namah pisati z Morsejevo abecedo.

Priključek z radiopostajo omogoča, da se enostavno natipkana sporočila spremeno v Morsejeve signale in oddajajo kot sporočila, poslana od izkušenih radio-telegrafistov. Ta stroj že imajo številne ladje za reševanje in ribiške ladje.

PASJI ČASNIK

Neki naš list je pred dnevi objavil sliko britanskega bokserja Butcha, ko gleda svojo sliko v časniku »Pasji list«. Butch je slaven, ker je prvi pes na svetu, ki se je zdravil na pasji psihiatrijski kliniki. Tja so ga odvedli njegovi gospodarji zato, ker je grizel svoje tovariše pri igri. Doktor je dal diagnozo: — Butch trpi spričo kompleksa napadalnosti, ker ga je, ko je bil še majhen, ugriznil neki veliki pes.

Pa naj še kdo reče, da je na svetu dolgčas . . .

KOLESA IZ LITEGA ALUMINIJA

V Franciji so objavili rezultate raziskovanj nekega projektanta raznih vrst avtomobilskih koles iz litih legur na bazi aluminija in nekega znanega strokovnjaka za adaptacije in popravilo avtomobilov. Oba sta originalna jeklena kolesa zamenjala s kolesi, odlitimi iz eutektične legure s 13 odst. silicija, znane pod imenom alpaks. V nekaj letih sta oba inženirja prevozila z avtomobilom 780.000 km — ne da bi morala voz popravljati ali zamenjati kakšen sestavni del.

RDEČE MORJE BODO IZSUŠILI

Egiptovski inženir Mohamed Hasan je izdelal projekt, po katerem bi lahko Rdeče morje zmanjšale svojo raven s pomočjo zgrajenega jezu med Indijskim oceanom in Rdečim morjem. S hitrim izparevanjem bi se zmanjšala raven Rdečega morja in postala nižja od ravni Indijskega oceana, nakar bi se začela voda iz Indijskega oceana skozi posebne odprtine na jezu prelivati v Rdeče morje in bi gnala istočasno tudi turbine v jezu.

Na ta način bi bilo mogoče dobiti na stotine milijard kilovatov električne energije za vse arabske države in sosednje afriške dežele. Ta ne bi oviralo pomorskega prometa, pač pa bi bilo stotine hektarov plodne zemlje pristopne za obdelovanje.

PO 17-LETIH SE MU JE VRNIL SPOMIN

Polnih 17 let se ni Artur Benet, 35-letni Britanec, ničesar spominjal. In tedaj se je zgodil čudež . . . Invalid je sedel v Londonu v svojem naslonjaču in bral časnik, njegov štiriletni sinček pa se je igral poleg njega na tleh. Otrok je vrgel v zrak svojo lutko in ta je zadela očeta v obraz, oziroma naravnost v levo oko. Benet je v prvem trenutku občutil samo neznatne bolečine, vendar je legel na hrbet in si dal na glavo hladen obkladek. Nato so prišle vse hujše bolečine in utrujeni možakar je naposled zaspal.

Ko se je prebudil, se je skušal spomniti, kaj se je bilo zgodilo. Ni pa se spomnil primera z lutko, temveč tega, da je bil v Libiji v Afriki ujet in da je izgubil spomin pri nekem grozljivem prizoru, ko je neki nemški oficir ustrelil pred njegovimi očmi šest njegovih tovarišev. Spomnil se je tudi vsega, kar je sledilo in tega, da je blizu Verone skril skoraj 50 milijonov dinarjev, ki so jih spustili iz letala za italijanske partizane. Seveda je brž sklenil odpotovati v Italijo in poiskati denar.

KRUTOST IZ LJUBEZNI

William Carling, 46-letni bančni uradnik iz Londona, je tako ljubil svojega psa volčjaka Kima, da se od njega ni mogel ločiti niti takrat, ko je odhajal na delo v banko: našel mu je mesto pod svojo mizo, kjer je Kim prebil osem ur dnevno, ne da bi se ganil. Nekega dne je Carlingov šef odkril to ljubezen, ki je že prešla v krutost. Ker je tudi sam ljubitelj psov, je dovolil Carlingu obdržati psa pri sebi, vendar ne več skritega pod mizo.

UBIT MEDVED TEŽEK 323 kg

Kotorvaroški lovci so pred dnevi ubili medveda, težkega 323 kg, ki je dolga leta »mesaril« po vaseh na obronkih Vlašića. Medved je bil dolg dva metra. Lovci so izmerili tudi njegove druge značilnosti. Obseg vratu: 108 cm; od ušesa do ušesa 42 cm; prednja stopala — šape 27 dolge in 15 cm široke. Krzno mu je temnorumene barve, z dlakami, dolgimi 17 cm. Po vojni kotorvaroški lovci še niso ubili tako velikega medveda. Medveda bodo po sklepu lovskega združenja nagačili in ga podarili Muzeju v Banji Luki kot edinstven primer lovske trofeje.

KROMPIR NAPOVEDUJE VREME

Znano je, da revmatiki, a tudi živčno (in duševno) bolni oziroma občutljivi ljudje vsak po svoje občutijo spremembo vremena. Znano pa je tudi, da vremenoslovci teh »napovedovalcev« vremena ne upoštevajo. Zato pa v Sovjetski zvezi uporabljajo v ta namen — krompir. Izrežejo kos krompirja, ga postavijo v zaprto posodo in odnesejo v klet, kjer na posodo priključijo instrument za merjenje dihanja krompirja. Po tem, kar pokaže krompirjeva »dihanje«, je moč napovedati vreme za dva do tri dni. Tega načina napovedovanja vremena se množično poslužujejo sovjetske šole.